

323**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 21 marca 2001 r.

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. 1. Rozporządzenie reguluje warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych i dotychczasowych szkołach ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży, w tym szkołach specjalnych, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz w szkołach dla dorosłych.

2. Warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz

przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim ze sprzężoną dysfunkcją sensoryczną, a także uczniów ze sprzężonymi dysfunkcjami sensorycznymi regulują odrębne przepisy.

3. Warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach artystycznych regulują odrębne przepisy.

4. Zasady oceniania z religii (etyki) regulują odrębne przepisy.

Rozdział 2**Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży**

§ 2. 1. Ocenianie wewnątrzszkolne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy pro-

gramowej i realizowanych w szkole programów nauczania, uwzględniających tę podstawę, oraz formułowaniu oceny.

2. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:

- 1) poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- 2) pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- 3) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- 4) dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

§ 3. 1. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje:

- 1) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów),
- 2) bieżące ocenianie i śródroczne klasyfikowanie, według skali i w formach przyjętych w danej szkole, oraz zaliczanie niektórych zajęć edukacyjnych,
- 3) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,
- 4) ustalanie ocen klasyfikacyjnych na koniec roku szkolnego (semestru) i warunki ich poprawiania.

2. Szczegółowe zasady oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia.

§ 4. 1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

2. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania zachowania.

§ 5. 1. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów). Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują do wglądu na warunkach określonych przez nauczycieli.

2. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić.

§ 6. 1. Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne, o których mowa w § 4 ust. 1, do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

2. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, sztuki (plastyki, muzyki) — jeżeli nie są one zajęciami kierunkowymi — należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

§ 7. 1. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z zajęć z wychowania fizycznego na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, oraz na czas określony w tej opinii.

2. W przypadku zwolnienia ucznia z zajęć z wychowania fizycznego w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony”.

§ 8. 1. Na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej oraz na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów), dyrektor szkoły zwalnia ucznia z wadą słuchu z nauki drugiego języka obcego. Zwolnienie może dotyczyć części lub całego okresu kształcenia w danym typie szkoły.

2. W przypadku zwolnienia ucznia z nauki drugiego języka obcego w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony”.

§ 9. 1. Klasyfikowanie śródroczne polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych, według skali określonej w statucie szkoły, oraz oceny zachowania, z zastrzeżeniem ust. 6.

2. Klasyfikowanie śródroczne uczniów przeprowadza się co najmniej raz w ciągu roku szkolnego, w terminach określonych w statucie szkoły, z zastrzeżeniem ust. 6.

3. Klasyfikowanie końcoworoczne w klasach I—III szkoły podstawowej polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym i ustaleniu jednej oceny klasyfikacyjnej oraz oceny zachowania, zgodnie z § 11 ust. 3 i § 12 ust. 4.

4. Klasyfikowanie końcoworoczne, począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej, polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych oraz oceny zachowania, według skali, o której mowa odpowiednio w § 11 ust. 2 i § 12 ust. 3, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.

5. W liceum profilowanym oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych realizowanych zarówno w ramach kształcenia ogólnego, jak i w ramach kształcenia w profilu, ustala się odrębnie.

6. W szkołach policealnych i pomaturalnych zachowania nie ocenia się. Oceny klasyfikacyjne według skali, o której mowa w § 11 ust. 2, ustala się po każdym semestrze.

7. Przed końcoworocznym (semestralnym) klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej poszczególni nauczyciele są obowiązani poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

8. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna końcoworoczna (semestralna) może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego, z zastrzeżeniem § 16 ust. 1.

§ 10. 1. Oceny klasyfikacyjne ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, a ocenę zachowania — wychowawca klasy.

2. W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe, która organizuje praktyczną naukę zawodu, według zasad określonych odrębnymi przepisami, ocenę klasyfikacyjną z zajęć praktycznych i praktyk zawodowych ustala:

- 1) w przypadku organizowania praktycznej nauki zawodu u pracodawcy — opiekun (kierownik) praktyk, kierownik praktycznej nauki zawodu albo osoba wskazana przez dyrektora szkoły, w porozumieniu z osobami prowadzącymi zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe,
- 2) w pozostałych przypadkach — nauczyciel lub instruktor prowadzący zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe, kierownik praktycznej nauki zawodu albo osoba wskazana przez dyrektora szkoły, w porozumieniu z osobami prowadzącymi zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe.

3. W szkołach (oddziałach) integracyjnych ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne, o którym mowa w odrębnych przepisach.

§ 11. 1. Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne śródroczne ustala się według skali określonej w statucie szkoły.

2. Oceny klasyfikacyjne końcoworoczne (semestralne), począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej, ustala się w stopniach według następującej skali:

- 1) stopień celujący — 6,
- 2) stopień bardzo dobry — 5,
- 3) stopień dobry — 4,
- 4) stopień dostateczny — 3,
- 5) stopień dopuszczający — 2,
- 6) stopień niedostateczny — 1.

3. W klasach I—III szkoły podstawowej ocena klasyfikacyjna jest oceną opisową.

§ 12. 1. Ocena zachowania powinna uwzględniać w szczególności:

- 1) funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym,
- 2) respektowanie zasad współżycia społecznego i norm etycznych.

2. Ocenę zachowania śródroczną ustala się według skali określonej w statucie szkoły.

3. Ocenę zachowania końcoworoczną, począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej, ustala się według następującej skali: wzorowe, dobre, poprawne, nieodpowiednie.

4. W klasach I—III szkoły podstawowej ocena zachowania jest oceną opisową.

5. Ocena zachowania nie może mieć wpływu na:

- 1) oceny z zajęć edukacyjnych,
- 2) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły.

6. Ocena zachowania ustalona przez wychowawcę jest ostateczna.

§ 13. Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej (semestralnej) stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwia lub utrudnia kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej (semestrze programowo wyższym), szkoła powinna w miarę możliwości stworzyć uczniowi szansę uzupełnienia braków.

§ 14. 1. Uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.

2. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

3. Na prośbę ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieobecności nieusprawiedliwionej lub na prośbę jego rodziców (prawnych opiekunów) rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny.

4. Egzamin klasyfikacyjny zdaje również uczeń realizujący na podstawie odrębnych przepisów indywidualny tok lub program nauki oraz uczeń spełniający obowiązki szkolny lub obowiązki nauki poza szkołą.

5. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się w trybie i w terminach określonych w statucie szkoły, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Termin egzaminu klasyfikacyjnego powinien być uzgodniony z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).

7. Dla ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, z powodu usprawiedliwionej nieobecności nieklasyfikowanego z zajęć praktycznych, szkoła organizuje zajęcia umożliwiające uzupełnienie programu nauczania.

§ 15. 1. Uczeń klasy I—III szkoły podstawowej otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, jeżeli jego osiągnięcia edukacyjne w danym roku szkolnym oceniono pozytywnie.

2. Począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, jeżeli ze wszystkich zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, a w liceum profilowanym — zarówno z zajęć realizowanych w ramach kształcenia ogólnego, jak i zajęć realizowanych w ramach kształcenia w profilu oraz zajęć realizowanych w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, z uwzględnieniem § 6, uzyskał oceny klasyfikacyjne końcoworoczne wyższe od stopnia niedostatecznego, z zastrzeżeniem ust. 3 i § 16 ust. 11.

3. W szkole policealnej i pomaturalnej uczeń jest promowany po każdym semestrze.

4. Laureaci ostatniego stopnia wojewódzkich konkursów przedmiotowych w gimnazjum oraz laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych w szkołach ponadgimnazjalnych i dotychczasowych szkołach ponadpodstawowych otrzymują z danego przedmiotu celującą ocenę klasyfikacyjną końcoworoczną (semestralną).

5. Uczeń, który nie spełnił warunków określonych w ust. 1 albo 2, nie otrzymuje promocji i powtarza tę samą klasę (semestr), z zastrzeżeniem ust. 6 i § 16 ust. 11.

6. Ucznia klasy I—III szkoły podstawowej można pozostawić na drugi rok w tej samej klasie tylko w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych opinią wydaną przez lekarza lub publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną albo inną publiczną poradnię specjalistyczną, oraz w porozumieniu z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia.

7. Uczeń szkoły podstawowej, który został zakwalifikowany do kształcenia specjalnego i ma co najmniej roczne opóźnienie w realizacji programu nauczania, a który w szkole podstawowej specjalnej uzyskuje ze wszystkich zajęć obowiązkowych oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania oraz rokuje opanowanie w jednym roku szkolnym programów nauczania dwóch klas, może być promowany uchwałą rady pedagogicznej do klasy programowo wyższej również w ciągu roku szkolnego.

8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do uczniów gimnazjów.

§ 16. 1. Począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej, z wyjątkiem klasy programowo najwyższej w szkole danego typu, uczeń, który w wyniku końcowo-

rocznej klasyfikacji uzyskał ocenę niedostateczną z jednych zajęć edukacyjnych, może zdawać egzamin poprawkowy, z zastrzeżeniem ust. 2. W wyjątkowych przypadkach rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin poprawkowy z dwóch zajęć edukacyjnych.

2. W szkole ponadgimnazjalnej oraz dotychczasowej szkole ponadpodstawowej uczeń może zdawać egzamin poprawkowy także po klasie programowo najwyższej (semestrze programowo najwyższym).

3. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej oraz ustnej, z wyjątkiem egzaminu z plastyki, muzyki, informatyki, techniki oraz wychowania fizycznego, z których egzamin powinien mieć przede wszystkim formę zadań praktycznych.

4. W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe egzamin poprawkowy z zajęć praktycznych, zajęć laboratoryjnych lub innych zajęć edukacyjnych, których programy nauczania przewidują prowadzenie ćwiczeń (doświadczeń), ma formę zadań praktycznych.

5. Termin egzaminu poprawkowego wyznacza dyrektor szkoły w ostatnim tygodniu ferii letnich, a w szkole, w której zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w styczniu — także w ostatnim tygodniu ferii zimowych.

6. Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły. W skład komisji wchodzi:

- 1) dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze — jako przewodniczący komisji,
- 2) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne — jako egzaminujący,
- 3) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne — jako członek komisji.

7. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje jako osobę egzaminującą innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.

8. Z przeprowadzonego egzaminu poprawkowego sporządza się protokół zawierający: skład komisji, termin egzaminu, pytania egzaminacyjne, wynik egzaminu oraz ocenę ustaloną przez komisję. Do protokołu załącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia.

9. Uczeń, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

10. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji i powtarza klasę (semestr), z zastrzeżeniem ust. 11.

11. Uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum, rada pedagogiczna może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych zajęć edukacyjnych.

§ 17. 1. Uczeń kończy szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną lub dotychczasową szkołę ponadpodstawową, jeżeli na zakończenie klasy programowo najwyższej (semestru programowo najwyższego) uzyskał oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 2, a w przypadku szkoły podstawowej i gimnazjum — jeżeli ponadto przystąpił odpowiednio do sprawdzianu lub egzaminu, o których mowa w § 27 ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem § 32 ust. 6.

2. Uczeń kończy szkołę pomaturalną prowadzącą kształcenie w zawodzie pielęgniarstwa lub położnej, jeżeli zdał egzamin z przygotowania zawodowego, o którym mowa w § 122 ust. 1.

3. Świadectwo ukończenia szkoły, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 — dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej, wydaje szkoła, którą uczeń ukończył.

Rozdział 3

Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie słuchaczy w szkołach dla dorosłych

§ 18. 1. Do słuchaczy szkół dla dorosłych stosuje się odpowiednio przepisy § 2, § 3, § 4 ust. 1, § 5, § 6 ust. 1, § 9 ust. 1 i 4—8, § 10, § 11 ust. 1 i 2, § 13, § 14, § 15 ust. 2 i § 16 ust. 8—10.

2. W szkole dla dorosłych funkcjonującej w zakładzie karnym lub areszcie śledczym opinię, o której mowa w § 6 ust. 1, wydaje psycholog zatrudniony w zakładzie karnym lub areszcie śledczym.

3. W szkole dla dorosłych zachowania nie ocenia się.

4. W szkole dla dorosłych oceny klasyfikacyjne według skali, o której mowa w § 11 ust. 2, ustala się po każdym semestrze i stanowią one podstawę do promowania słuchacza na semestr programowo wyższy lub ukończenia przez niego szkoły.

5. W szkole dla dorosłych słuchacz jest promowany po każdym semestrze.

§ 19. 1. Podstawą oceniania i klasyfikowania słuchacza w szkole dla dorosłych prowadzonej w formie zaocznej są egzaminy semestralne przeprowadzane z poszczególnych zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania.

2. Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza, który uczęszczał na obowiązkowe konsultacje oraz uzyskał z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z pracy kontrolnej, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela, drugą pracę kontrolną.

3. Do egzaminu semestralnego może być również dopuszczony słuchacz, który nie uczęszczał z przyczyn usprawiedliwionych na obowiązkowe konsultacje, jeżeli z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych uzyskał oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

4. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminów semestralnych w wyznaczonym terminie, zdaje te egzaminy w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

5. Termin dodatkowy, o którym mowa w ust. 4, powinien być wyznaczony po zakończeniu semestru jeściennego nie później niż do końca lutego lub po zakończeniu semestru wiosennego nie później niż do dnia 15 września.

6. Egzamin semestralny z języka polskiego, języka obcego i matematyki składa się z części pisemnej oraz ustnej. Z pozostałych zajęć edukacyjnych egzaminy semestralne zdaje się ustnie.

7. Egzamin semestralny z zajęć praktycznych ma formę zadania praktycznego.

§ 20. 1. W szkole zasadniczej i szkole zawodowej dla dorosłych prowadzonej w formie zaocznej, oprócz egzaminów wymienionych w § 19 ust. 6, słuchacz zdaje w I i II semestrze egzamin semestralny w formie pisemnej z jednego przedmiotu zawodowego, a w semestrach programowo wyższych — z dwóch przedmiotów zawodowych. W szkołach średnich zawodowych o cztero- i pięcioletnim okresie nauczania słuchacz zdaje w semestrach I—IV egzamin semestralny w formie pisemnej z jednego przedmiotu zawodowego, a w semestrach programowo wyższych — z dwóch przedmiotów zawodowych.

2. W szkole policealnej oraz pomaturalnej słuchacz zdaje w każdym semestrze egzaminy semestralne w formie pisemnej z dwóch przedmiotów zawodowych podstawowych dla danego zawodu, zgodnie z planem nauczania.

3. Wyboru przedmiotów zawodowych, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje rada pedagogiczna. Decyzję w tej sprawie należy podać do wiadomości słuchaczy na konferencji instruktazowej rozpoczynającej semestr.

§ 21. 1. Słuchacz szkoły dla dorosłych prowadzonej w formie zaocznej może być zwolniony z części ustnej egzaminu semestralnego, jeżeli z części pisemnej tego

egzaminu otrzymał ocenę klasyfikacyjną co najmniej bardzo dobrą oraz w ciągu semestru był aktywny na zajęciach, a z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych uzyskał w większości oceny uznane za pozytywne zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne ze zdaniem egzaminu semestralnego i uzyskaniem co najmniej bardzo dobrej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych.

§ 22. Egzaminy semestralne w szkole dla dorosłych prowadzonej w formie zaocznej przeprowadza się w trybie określonym w statucie szkoły.

§ 23. 1. Słuchacz szkoły dla dorosłych może zdawać egzamin poprawkowy w przypadku uzyskania klasyfikacyjnej oceny niedostatecznej z jednych zajęć edukacyjnych.

2. Egzaminy poprawkowe mogą być przeprowadzane po każdym semestrze.

3. Egzamin poprawkowy przeprowadza nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne po zakończeniu semestru jesiennego w terminie do końca lutego lub po zakończeniu semestru wiosennego w terminie do dnia 15 września.

4. Egzamin poprawkowy z języka polskiego, języka obcego i matematyki, a w szkole prowadzonej w formie zaocznej — również z tych zajęć edukacyjnych, z których obowiązują pisemne i ustne egzaminy semestralne, składa się z części pisemnej oraz ustnej. Z pozostałych zajęć edukacyjnych egzamin zdaje się ustnie.

5. Egzamin poprawkowy nie dotyczy zajęć edukacyjnych, z których słuchaczowi wyznaczono w myśl § 19 ust. 4 dodatkowy termin egzaminu, oraz zajęć, z których przystępuje on do egzaminu klasyfikacyjnego.

§ 24. 1. Słuchaczowi szkoły dla dorosłych powtarzającemu semestr przed upływem 3 lat od daty przetrwania nauki zalicza się zajęcia edukacyjne, z których uzyskał poprzednio ocenę klasyfikacyjną wyższą od niedostatecznej, i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na te zajęcia.

2. Słuchaczowi, który w okresie 3 lat przed podjęciem nauki w szkole zdał egzamin eksternistyczny z programu nauczania zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania, zalicza się te zajęcia i zwalnia się go z obowiązku uczęszczania na nie.

3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 2, może dotyczyć semestru, roku szkolnego, kilku lat nauki lub całego okresu kształcenia, odpowiednio do zakresu programu nauczania zajęć edukacyjnych zdanych na egzaminie eksternistycznym.

4. W przypadku zwolnienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się „zwolniony z obowiązku uczęszczania na zaję-

cia” oraz podstawę prawną zwolnienia. Zwolnienie jest równoznaczne z otrzymaniem oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych zgodnej z oceną uzyskaną w wyniku egzaminu eksternistycznego.

§ 25. 1. Dyrektor szkoły dla dorosłych:

1) zwalnia słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości, jeżeli przedłoży on:

a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki świadectwo zdanego egzaminu na tytuł robotnika wykwalifikowanego (czeladnika) lub dyplom mistrza w zawodzie, w którym się kształci,

b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla danego zawodu,

2) zwalnia słuchacza z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części, jeżeli przedłoży on:

a) uzyskane przed rozpoczęciem nauki świadectwo zdanego egzaminu na tytuł robotnika wykwalifikowanego (czeladnika) lub dyplom mistrza w zawodzie pokrewnym do zawodu, w którym się kształci,

b) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające przepracowanie w zawodzie pokrewnym do zawodu, w którym się kształci, okresu co najmniej równego okresowi trwania nauki zawodu, przewidzianemu dla zawodu pokrewnego,

c) zaświadczenie wydane przez pracodawcę, potwierdzające zatrudnienie w zawodzie, w którym się kształci, lub w zawodzie pokrewnym.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c), powinno być przedłożone dyrektorowi szkoły w każdym semestrze, w którym słuchacza obowiązuje odbycie praktycznej nauki zawodu.

3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może nastąpić po stwierdzeniu przez dyrektora szkoły na podstawie przedłożonych dokumentów, że zawód pokrewny odpowiada w zakresie kwalifikacji zawodowych zawodowi, w którym słuchacz się kształci.

4. Słuchacz, który został zwolniony w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu, zdaje egzamin uzupełniający na zasadach określonych dla egzaminów klasyfikacyjnych. Zakres egzaminu uzupełniającego określa dyrektor szkoły.

5. W przypadku zwolnienia słuchacza w całości lub w części z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się „zwolniony odpowiednio w całości lub w części z praktycznej nauki zawodu” oraz podstawę prawną zwolnienia.

§ 26. 1. Słuchacz kończy szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną lub szkołę ponad-

podstawową, jeżeli na zakończeniu semestru programowo najwyższego uzyskał oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej, a w przypadku szkoły podstawowej i gimnazjum — jeżeli ponadto przystąpił odpowiednio do sprawdzianu lub egzaminu, o których mowa w § 27 ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem § 32 ust. 6.

2. Świadectwo ukończenia szkoły wydaje szkoła, którą słuchacz ukończył.

Rozdział 4

Sprawdzian przeprowadzany w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej i egzamin przeprowadzany w ostatnim roku nauki w gimnazjum

§ 27. 1. W klasie szóstej szkoły podstawowej dla młodzieży i dla dorosłych okręgowa komisja egzaminacyjna, zwana dalej „komisją okręgową”, przeprowadza sprawdzian poziomu opanowania umiejętności, określonych w standardach wymagań, ustalonych odrębnymi przepisami, zwany dalej „sprawdzianem”.

2. W klasie trzeciej gimnazjum dla młodzieży i dla dorosłych komisja okręgowa przeprowadza egzamin, obejmujący:

- 1) w części pierwszej — umiejętności i wiadomości z zakresu przedmiotów humanistycznych,
- 2) w części drugiej — umiejętności i wiadomości z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych,

określone w standardach wymagań, ustalonych odrębnymi przepisami, zwany dalej „egzaminem gimnazjalnym”.

3. Sprawdzian i egzamin gimnazjalny mają charakter powszechny i obowiązkowy, z zastrzeżeniem § 32 ust. 6.

§ 28. Komisje okręgowe opracowują, w porozumieniu z Centralną Komisją Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją Centralną”, i ogłaszają informator, o którym mowa w art. 9c ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, zawierający opis zakresu odpowiednio sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego oraz kryteriów oceniania i form przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, a także przykłady zadań, nie później niż do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok szkolny, w którym przeprowadzany jest sprawdzian lub egzamin gimnazjalny.

§ 29. 1. Sprawdzian przeprowadza się w kwietniu, a egzamin gimnazjalny — w maju, w terminie ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2. Sprawdzian trwa 60 minut, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Każda część egzaminu gimnazjalnego przeprowadzana jest innego dnia i trwa 120 minut, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dla uczniów (słuchaczy), o których mowa w § 32 ust. 1, czas trwania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego może być przedłużony, nie więcej jednak niż o:

- 1) 30 minut — w przypadku sprawdzianu,
- 2) 60 minut — każda część egzaminu gimnazjalnego.

§ 30. Na każdym zestawie do przeprowadzenia odpowiednio sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, zawierającym zestaw zadań i karty odpowiedzi, jest zamieszczony kod ucznia (słuchacza), nadany przez komisję okręgową. Uczniowie (słuchacze) nie podpisują zestawów.

§ 31. 1. W celu zorganizowania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w danej szkole dyrektor komisji okręgowej powołuje przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego, upoważniając go do powołania pozostałych członków tego zespołu. Przewodniczącym szkolnego zespołu egzaminacyjnego może być dyrektor szkoły lub wskazany przez niego nauczyciel zatrudniony w danej szkole.

2. Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego powołuje pozostałych członków szkolnego zespołu egzaminacyjnego spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole.

3. Do zadań przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego należy w szczególności:

- 1) nadzorowanie przygotowania sal, w których ma być przeprowadzony sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 2) ustalenie spośród członków szkolnego zespołu egzaminacyjnego składu zespołów nadzorujących przebieg sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych salach, w tym wyznaczenie przewodniczących tych zespołów — w przypadku gdy sprawdzian lub egzamin gimnazjalny ma być przeprowadzony w kilku salach; w przypadku egzaminu gimnazjalnego członkami zespołu nadzorującego nie mogą być nauczyciele przedmiotów wchodzących w zakres danej części egzaminu,
- 3) sprawdzenie nienaruszenia przesyłek zawierających zestawy zadań i karty odpowiedzi oraz ich zabezpieczenie; w przypadku stwierdzenia, że przesyłki zostały naruszone, przewodniczący zawiesza sprawdzian lub egzamin gimnazjalny i powiadamia o tym komisję okręgową,
- 4) sprawdzenie ilości dostarczonych do szkoły zestawów zadań i kart odpowiedzi oraz zamieszczenie odpowiedniej informacji w protokole, o którym mowa w § 37 ust. 1,
- 5) poinformowanie uczniów (słuchaczy) o warunkach przebiegu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego.

- go — przed rozpoczęciem sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego,
- 6) nadzorowanie prawidłowego przebiegu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego,
  - 7) przedłużenie czasu trwania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego dla uczniów (słuchaczy), o których mowa w § 32 ust. 1,
  - 8) sporządzenie wykazu uczniów (słuchaczy), którzy nie przystąpili do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego albo przegrali sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, oraz niezwłocznie po zakończeniu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego przekazanie tego wykazu dyrektorowi komisji okręgowej,
  - 9) zabezpieczenie, po zakończeniu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, zestawów zadań i kart odpowiedzi uczniów (słuchaczy) i niezwłoczne dostarczenie ich do miejsca wskazanego przez dyrektora komisji okręgowej,
  - 10) nadzorowanie prawidłowego zabezpieczenia pozostałej dokumentacji dotyczącej przygotowania i przebiegu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego.

§ 32. 1. Uczniowie (słuchacze) z dysfunkcjami mają prawo przystąpić do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w warunkach i formie dostosowanych do ich dysfunkcji, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej. Opinia powinna być wydana przez poradnię nie później niż do końca września roku szkolnego, w którym odbywa się sprawdzian lub egzamin gimnazjalny.

2. Laureaci ostatniego stopnia wojewódzkich konkursów przedmiotowych z zakresu jednego z grupy przedmiotów objętych egzaminem gimnazjalnym są zwolnieni z odpowiedniej części tego egzaminu, o której mowa w § 27 ust. 2. Dyrektor komisji okręgowej stwierdza uprawnienie do zwolnienia.

3. Zwolnienie z części egzaminu gimnazjalnego jest równoznaczne z uzyskaniem w tej części najwyższego wyniku.

4. Uczeń (słuchacz), który z przyczyn losowych bądź zdrowotnych nie przystąpił do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w ustalonym terminie albo przegrał sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, przystępuje do niego w dodatkowym terminie ustalonym przez dyrektora Komisji Centralnej, nie później niż do dnia 20 sierpnia danego roku, w miejscu wskazanym przez dyrektora komisji okręgowej.

5. Uczeń (słuchacz), który nie przystąpił do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w terminie do dnia 20 sierpnia danego roku, powtarza ostatnią klasę odpowiednio szkoły podstawowej lub gimnazjum oraz przystępuje do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w następnym roku, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. W szczególnych przypadkach losowych bądź zdrowotnych, uniemożliwiających przystąpienie do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w terminie do dnia 20 sierpnia danego roku, dyrektor komisji okręgowej, na udokumentowany wniosek dyrektora szkoły, może zwolnić ucznia (słuchacza) z obowiązku przystąpienia do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego. Na świadectwie ukończenia szkoły zamiast wyniku sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego wpisuje się „zwolniony”.

§ 33. 1. W każdej sali, w której jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, przebywa co najmniej trzech członków zespołu nadzorującego, o którym mowa w § 31 ust. 3 pkt 2.

2. W sali, w której jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, oprócz zdających i zespołu nadzorującego, mogą przebywać osoby wymienione w § 114 oraz przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego.

3. W czasie trwania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego członkowie zespołu nadzorującego oraz osoby, o których mowa w ust. 2, nie mogą objaśniać ani komentować zadań, a także udzielać wskazówek dotyczących ich rozwiązywania.

§ 34. 1. W czasie trwania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego każdy uczeń (słuchacz) pracuje przy osobnym stoliku. Stoliki ustawione są w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy uczniów (słuchaczy).

2. W czasie trwania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego uczniowie (słuchacze) nie powinni opuszczać sali. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić uczniowi (słuchaczowi) na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się ucznia (słuchacza) z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

3. W sali, w której jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, nie można korzystać z żadnych środków łączności.

4. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zestawu zadań przez ucznia (słuchacza), przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego unieważnia pracę tego ucznia (słuchacza) i przerywa jego sprawdzian lub egzamin gimnazjalny. Informację o unieważnieniu pracy ucznia (słuchacza) zamieszcza się w protokole, o którym mowa w § 37 ust. 1. Przepisy § 32 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 35. 1. Uczeń (słuchacz) może uzyskać na sprawdzianie maksymalnie 40 punktów, a za każdą część egzaminu gimnazjalnego — po 50 punktów.

2. Wyniki sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego ustala zespół egzaminatorów wpisanych do ewi-

dencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9b ustawy, powołany przez dyrektora komisji okręgowej. W skład zespołu egzaminatorów wchodzi co najmniej trzy osoby, spośród których dyrektor komisji okręgowej wyznacza przewodniczącego zespołu.

3. Zespół egzaminatorów, o którym mowa w ust. 2, ustala wynik większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego zespołu.

4. Wynik sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego ustalony przez zespół egzaminatorów, o którym mowa w ust. 2, jest ostateczny.

§ 36. 1. Wynik sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego odnotowuje się na świadectwie ukończenia szkoły. Wynik nie wpływa na ukończenie szkoły.

2. Wyniki sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego oraz zaświadczenia o szczegółowych wynikach odpowiednio sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego dla każdego ucznia (słuchacza) komisja okręgowa przekazuje do szkoły nie później niż na 7 dni przed zakończeniem zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a w przypadku, o którym mowa w § 32 ust. 4 — do dnia 31 sierpnia danego roku.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, dyrektor szkoły przekazuje uczniowi (słuchaczowi) lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).

§ 37. 1. Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego sporządza protokół przebiegu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego.

2. Przewodniczący zespołu egzaminatorów, o którym mowa w § 35 ust. 2, sporządza protokół przebiegu prac tego zespołu.

3. Protokoły, o których mowa w ust. 1 i 2, podpisują członkowie odpowiednich zespołów.

4. Protokoły, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazuje się niezwłocznie właściwej komisji okręgowej.

§ 38. Protokoły przebiegu sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego oraz pozostałą dokumentację sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego przechowuje się według zasad określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 5

Egzamin maturalny

§ 39. Egzamin maturalny, będący formą oceny poziomu wykształcenia ogólnego, jest przeprowadzany dla absolwentów liceów profilowanych i liceów uzupełniających, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. a) i c) ustawy, oraz dla absolwentów dotychczasowych ponadpodstawowych szkół średnich, dających wykształcenie średnie ogólne, z uwzględnieniem § 120.

§ 40. 1. Egzamin maturalny składa się z części wewnętrznej, mającej formę egzaminu ustnego, i z części zewnętrznej, mającej formę egzaminu pisemnego.

2. Część wewnętrzna egzaminu maturalnego obejmuje:

1) przedmioty obowiązkowe:

- a) język polski,
- b) język obcy nowożytny,

2) przedmiot wybrany — jeżeli jest nim język obcy nowożytny.

3. Część zewnętrzna egzaminu maturalnego obejmuje:

1) przedmioty obowiązkowe:

- a) język polski,
- b) język obcy nowożytny,
- c) matematykę,

2) jeden przedmiot wybrany przez absolwenta spośród następujących przedmiotów:

- a) biologia,
- b) chemia,
- c) fizyka z astronomią,
- d) geografia,
- e) historia,
- f) informatyka,
- g) język obcy nowożytny,
- h) język obcy klasyczny,
- i) wiedza o społeczeństwie

— z zastrzeżeniem ust. 5 i § 121 ust. 1.

4. Absolwenci szkół lub oddziałów z nauczaniem ojczystego języka mniejszości narodowej zdają również egzamin maturalny z tego języka, jako przedmiotu obowiązkowego, w części wewnętrznej i zewnętrznej.

5. Absolwent ma prawo zdawać egzamin maturalny z więcej niż jednego przedmiotu wybranego.

6. Język obcy nowożytny zdawany jako przedmiot wybrany nie może być tym samym językiem obcym nowożytnym, który zdawany jest jako przedmiot obowiązkowy.

§ 41. 1. Egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego można zdawać z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, portugalskiego, rosyjskiego, słowackiego, szwedzkiego i włoskiego, niezależnie od tego, czy absolwent uczył się danego języka w szkole, z zastrzeżeniem § 121 ust. 2.

2. Jako egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy lub przedmiot wybrany, można zdawać egzamin z języka ojczystego mniejszości narodowej, jeżeli nie był on językiem nauczonym w szkołach lub oddziałach, o których mowa w § 40 ust. 4, oraz z języka grupy etnicznej.

3. Egzamin maturalny z języka obcego klasycznego można zdawać z łaciny lub greki, niezależnie od tego, czy absolwent uczył się danego języka w szkole.

§ 42. Absolwenci szkół lub oddziałów z ojczystym językiem nauczania mniejszości narodowej lub grupy etnicznej, jako językiem wykładowym, oraz absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych mogą zdawać na egzaminie maturalnym przedmioty w języku polskim lub — z wyjątkiem języka polskiego — odpowiednio w języku danej mniejszości narodowej lub grupy etnicznej albo w danym języku obcym, będącym drugim językiem nauczania. Wyboru języka, w którym będzie zdawany przedmiot, absolwent dokonuje wraz z deklaracją dotyczącą wyboru przedmiotu, o której mowa w § 48 ust. 1 pkt 6.

§ 43. 1. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są zwolnieni z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

2. Laureatom i finalistom olimpiad przedmiotowych uprawnienie wymienione w ust. 1 przysługuje także wtedy, gdy przedmiot nie był objęty szkolnym planem nauczania danej szkoły.

3. Zwolnienie z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu jest równoznaczne z uzyskaniem z tego przedmiotu najwyższego wyniku, z tym że w przypadku przedmiotów obowiązkowych — równoznaczne z uzyskaniem najwyższego wyniku na poziomie rozszerzonym. Na świadectwie dojrzałości zamieszcza się adnotację o uzyskanym tytule laureata lub finalisty olimpiady.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do absolwentów posiadających certyfikaty językowe na odpowiednim poziomie, wydane przez zagraniczne uniwersytety lub instytucje wyspecjalizowane w egzaminowaniu obcokrajowców.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, na świadectwie dojrzałości zamieszcza się adnotację o posiadanym certyfikacie językowym wraz z uzyskaną oceną lub liczbą punktów, a zamiast wyniku egzaminu maturalnego z danego języka wpisuje się „zwolniony”.

6. Wykaz certyfikatów językowych, o których mowa w ust. 4, podaje do publicznej wiadomości Komisja Centralna, nie później niż na 10 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego.

§ 44. Absolwenci z dysfunkcjami mają prawo przystąpić do egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do ich dysfunkcji, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej. Opinia powinna być wydana przez poradnię nie później niż na 6 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego.

§ 45. 1. Egzamin maturalny przeprowadza komisja okręgowa dwa razy w ciągu roku szkolnego — w sesji zimowej i wiosennej.

2. Harmonogram przeprowadzania egzaminu maturalnego ustala dyrektor Komisji Centralnej, nie później niż na 10 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego.

§ 46. Komisje okręgowe opracowują, w porozumieniu z Komisją Centralną, i ogłaszają informator, o którym mowa w art. 9c ust. 2 pkt 2a ustawy, zawierający opis zakresu egzaminu maturalnego dla danego przedmiotu oraz kryteriów oceniania i form przeprowadzania egzaminu maturalnego, a także przykłady zestawów zadań egzaminacyjnych, zwany dalej „syllabusem”, nie później niż do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok szkolny, w którym przeprowadzany jest egzamin maturalny.

§ 47. 1. Zdających obowiązuje zakres wymagań egzaminacyjnych z przedmiotów egzaminu maturalnego, w tym dla poziomu rozszerzonego, określony w odrębnych przepisach.

2. Zdający może zdawać egzamin maturalny w części wewnętrznej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu obowiązkowego, na poziomie podstawowym lub rozszerzonym i egzamin maturalny w części zewnętrznej z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, z zastrzeżeniem ust. 4. Rozróżnienia poziomów egzaminu nie wprowadza się w przypadku egzaminu z przedmiotów wybranych.

3. Poziom podstawowy egzaminu jest obowiązkowy dla wszystkich zdających.

4. Absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych, którzy wybrali — jako przedmiot obowiązkowy — język obcy nowożytny, będący drugim językiem nauczania, zdają go na jednym poziomie zarówno w części wewnętrznej, jak i zewnętrznej egzaminu maturalnego.

5. Zdanie egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym wymaga rozwiązania zadań z zestawu zadań odpowiadających wymaganiom dla poziomu podstawowego oraz zadań z dodatkowego zestawu zadań odpowiadających wymaganiom dla poziomu rozszerzonego.

6. Negatywny wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym nie ma wpływu na wynik egzaminu maturalnego z tego przedmiotu na poziomie podstawowym.

§ 48. 1. Zdający, nie później niż do dnia 30 września roku szkolnego, w którym przystępuje do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej i odpowiednio do dnia 30 czerwca roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym przystępuje do egzaminu maturalnego w sesji zimowej, składa przewodniczącemu szkolnego zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w § 49 ust. 1, pisemną deklarację dotyczącą wyboru:

1) przedmiotu lub przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym, w tym wyboru języka lub języków,

- 2) poziomu egzaminu maturalnego w części wewnętrznej i zewnętrznej z języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot obowiązkowy i w części zewnętrznej z języka polskiego, języka ojczystego mniejszości narodowej oraz matematyki,
- 3) tematu z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy, jeżeli zdający wybiera poziom rozszerzony egzaminu, a także tematu z języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot wybrany oraz języka polskiego i języka ojczystego mniejszości narodowej w części wewnętrznej egzaminu maturalnego, wybranego z list tematów, o których mowa w § 53 ust. 1 pkt 1 i 2,
- 4) okresu z historii spośród następujących: historia starożytna i średniowieczna, historia nowożytna do 1815 roku, historia XIX wieku i XX wieku do roku wskazanego w sylabusie dla historii — w przypadku zdających egzamin maturalny z historii,
- 5) środowiska komputerowego — w przypadku zdających egzamin maturalny z informatyki,
- 6) języka, w którym ma być zdawany egzamin maturalny z danego przedmiotu lub przedmiotów — w przypadku absolwentów, o których mowa w § 42.

2. Deklaracje, o których mowa w ust. 1, przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w § 49 ust. 1, przesyła komisji okręgowej.

3. Wybór przedmiotu (przedmiotów) zdawanych na egzaminie maturalnym nie jest zależny od typu i profilu szkoły (oddziału), do której uczęszczał absolwent, ani od przedmiotów nauczanych w tej szkole.

4. Zdający może, w szczególnych przypadkach, za zgodą przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w § 49 ust. 1, dokonać zmian w deklaracji, o której mowa w ust. 1, nie później jednak niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu maturalnego. O zmianach w deklaracji przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego powiadamia niezwłocznie dyrektora komisji okręgowej.

§ 49. 1. Dyrektor komisji okręgowej powołuje, nie później niż na 11 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego, przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego dla przeprowadzenia części wewnętrznej i nadzorowania części zewnętrznej egzaminu maturalnego dla zdających w danej szkole. Przewodniczącym szkolnego zespołu egzaminacyjnego może być dyrektor szkoły lub wskazany przez niego nauczyciel zatrudniony w danej szkole.

2. Na wniosek przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego dyrektor komisji okręgowej powołuje zastępcę przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego, spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole, oraz pozostałych członków szkolnego zespołu egzaminacyjnego, zwanego dalej „zespołem egzaminacyjnym”.

3. Jeżeli przewodniczący zespołu egzaminacyjnego lub jego zastępca z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie maturalnym, dyrektor komisji okręgowej powołuje w zastępstwie innego nauczyciela zatrudnionego w danej szkole.

4. W uzasadnionych przypadkach komisja okręgowa może powierzyć zespołowi egzaminacyjnemu powołanemu w danej szkole przeprowadzenie części wewnętrznej lub nadzorowanie części zewnętrznej egzaminu maturalnego także dla absolwentów innej szkoły lub szkół, informując o tym zainteresowane szkoły na 5 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego.

§ 50. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego kieruje pracą zespołu, a w szczególności:

- 1) odpowiada za organizację i przebieg egzaminu maturalnego w części wewnętrznej w danej szkole,
- 2) powołuje, nie później niż na 10 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego, przedmiotowe zespoły egzaminacyjne, o których mowa w § 52 ust. 1,
- 3) zleca nauczycielom, o których mowa w § 53 ust. 1, przygotowanie list tematów i zbioru zestawów zadań do egzaminu maturalnego w części wewnętrznej,
- 4) opracowuje szkolny harmonogram przeprowadzania egzaminu maturalnego w części wewnętrznej.

§ 51. 1. Do egzaminu maturalnego w części wewnętrznej zdający przystępuje w szkole, którą ukończył, z zastrzeżeniem ust. 2, § 49 ust. 4 i § 89 ust. 1.

2. W przypadku braku w szkole nauczyciela danego języka wybranego przez absolwenta, komisja okręgowa kieruje zdającego na część wewnętrzną egzaminu maturalnego z tego języka do innej szkoły.

§ 52. 1. Egzamin maturalny w części wewnętrznej z poszczególnych przedmiotów przeprowadzają i oceniają przedmiotowe zespoły egzaminacyjne, zwane dalej „zespołami przedmiotowymi”.

2. Zespoły przedmiotowe powołuje się spośród członków zespołu egzaminacyjnego.

3. W skład zespołu przedmiotowego wchodzi:

- 1) egzaminator wpisany do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9b ustawy — jako przewodniczący,
- 2) co najmniej dwaj nauczyciele danego przedmiotu — jako członkowie, z zastrzeżeniem ust. 6.

4. Przewodniczący zespołu przedmiotowego kieruje pracą zespołu, a w szczególności odpowiada za prawidłowy przebieg części wewnętrznej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

5. Jeżeli przewodniczący lub członek zespołu przedmiotowego z powodu choroby lub innych waż-

nych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powołuje w zastępstwie innego nauczyciela, z tej samej lub innej szkoły, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 1 i ust. 6, oraz powiadamia o tym komisję okręgową.

6. W przypadku braku możliwości powołania w skład zespołu przedmiotowego dwóch nauczycieli danego przedmiotu, jednym z członków zespołu może być nauczyciel przedmiotu zbliżonego.

§ 53. 1. Nauczyciele danego przedmiotu w szkole przygotowują:

- 1) listę tematów z języka polskiego, a w przypadku szkół lub oddziałów z nauczaniem języka ojczystego mniejszości narodowej — także listę tematów z języka ojczystego danej mniejszości,
- 2) listy tematów z języków obcych nowożytnych zdawanych jako przedmiot obowiązkowy na poziomie rozszerzonym oraz języków obcych nowożytnych zdawanych jako przedmiot wybrany, a także z języków obcych nowożytnych zdawanych jako przedmiot obowiązkowy w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych, w tym języków, o których mowa w § 41 ust. 2,
- 3) zbiory zestawów zadań z każdego z języków obcych nowożytnych zdawanych w części wewnętrznej egzaminu maturalnego, w tym języków, o których mowa w § 41 ust. 2.

2. Dla każdego przedmiotu przygotowuje się w danej szkole jedną listę tematów i jeden zbiór zestawów zadań.

§ 54. 1. Listy tematów i zbiory zestawów zadań, o których mowa w § 53 ust. 1, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przedstawia do akceptacji komisji okręgowej, nie później niż na 10 miesięcy przed terminem egzaminu maturalnego.

2. Jeżeli komisja okręgowa nie zgłosi zastrzeżeń do przedstawionych list tematów lub zbiorów zestawów zadań w terminie 10 tygodni od daty ich złożenia, listy tematów lub zbiory zestawów zadań uważa się za zaakceptowane.

3. Komisja okręgowa może zalecić poprawienie list tematów lub zbiorów zestawów zadań. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przedstawia listy tematów lub zbiory zestawów zadań poprawione zgodnie z zaleceniami komisji okręgowej, w terminie tygodnia od daty otrzymania zaleceń.

4. Jeżeli komisja okręgowa nie zaakceptuje poprawionych list tematów lub zbiorów zestawów zadań, przekazuje szkole listy tematów lub zbiory zestawów zadań przygotowane przez nauczycieli innej szkoły, za zgodą tych nauczycieli.

§ 55. 1. W sali, w której jest przeprowadzany egzamin maturalny w części wewnętrznej, nie można korzystać z żadnych środków łączności.

2. W czasie trwania egzaminu maturalnego w części wewnętrznej w sali może przebywać tylko jeden zdający.

§ 56. 1. Egzamin maturalny w części wewnętrznej z języka polskiego i języka ojczystego mniejszości narodowej trwa około 25 minut i składa się z dwóch części:

- 1) prezentacji tematu wybranego z listy tematów, o której mowa w § 53 ust. 1 pkt 1,
- 2) rozmowy zdającego z egzaminującym, która jest związana z prezentowanym tematem.

2. Prezentacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, polega na omówieniu wybranego przez zdającego tematu.

3. Szkoła zapewnia sprzęt niezbędny do wykorzystania materiałów pomocniczych dla prezentacji tematu, wykonanych przez zdającego.

4. Projekcja filmu lub odtwarzanie nagranej wypowiedzi lub muzyki może trwać do 5 minut czasu przeznaczanego na prezentację.

5. W części przeznaczonej na prezentację egzaminujący nie przerywają wypowiedzi zdającemu.

6. Rozmowa, o której mowa w ust. 1 pkt 2, powinna dotyczyć prezentowanego tematu i wykorzystanej do opracowania tematu bibliografii.

§ 57. 1. Egzamin maturalny w części wewnętrznej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu obowiązkowego, może być zdawany na dwóch poziomach.

2. Egzamin na poziomie podstawowym, obowiązkowym dla wszystkich zdających, trwa około 15 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza polega na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych, symulujących autentyczne sytuacje komunikacyjne; rozmowę przeprowadza zdający z egzaminującym, który przyjmuje jedną z ról,
- 2) część druga polega na przeprowadzeniu rozmowy egzaminującego ze zdającym na podstawie materiału stymulującego, zawartego w zestawie zadań.

3. Zestaw zadań dla egzaminu na poziomie podstawowym zawiera:

- 1) trzy opisy rozmów symulujących autentyczne sytuacje komunikacyjne,
- 2) materiał stymulujący rozmowę z egzaminującym, w szczególności ilustrację, komiks, nagłówek z gazetą, tabelę, wykres lub krótki fragment tekstu.

4. Zdający losuje zestaw zadań i na zapoznanie się z jego treścią ma około 5 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu.

5. Egzamin na poziomie rozszerzonym następuje bezpośrednio po egzaminie na poziomie podstawowo-

wym, trwa około 15 minut i składa się z dwóch części:

- 1) prezentacji tematu wybranego z listy tematów, o której mowa w § 53 ust. 1 pkt 2,
- 2) rozmowy zdającego z egzaminującym, która jest związana z prezentowanym tematem.

6. Zdający podczas przygotowywania się do egzaminu i w czasie trwania egzaminu nie może korzystać z żadnych słowników.

§ 58. 1. Egzamin maturalny w części wewnętrznej z języka obcego nowożytnego, będącego drugim językiem nauczania w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych, jako przedmiotu obowiązkowego, jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa około 25 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa około 10 minut i polega na przeprowadzeniu rozmowy egzaminującego ze zdającym na podstawie materiału stymulującego, zawartego w zadaniu,
- 2) część druga trwa około 15 minut i polega na omówieniu przez zdającego tematu wybranego z listy tematów, o której mowa w § 53 ust. 1 pkt 2.

3. Zdający losuje zadanie i na zapoznanie się z jego treścią ma około 5 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu.

4. Zdający podczas przygotowywania się do egzaminu i w czasie trwania egzaminu nie może korzystać z żadnych słowników.

§ 59. 1. Egzamin maturalny w części wewnętrznej z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu wybranego jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa około 30 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa około 15 minut i polega na:
  - a) przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych, symulujących autentyczne sytuacje komunikacyjne; rozmowę przeprowadza zdający z egzaminującym, który przyjmuje jedną z ról,
  - b) przeprowadzeniu rozmowy egzaminującego ze zdającym na podstawie materiału stymulującego, zawartego w zestawie zadań,
- 2) część druga następuje bezpośrednio po części pierwszej, trwa około 15 minut i polega na:
  - a) prezentacji tematu wybranego z listy tematów, o której mowa w § 53 ust. 1 pkt 2,
  - b) rozmowie zdającego z egzaminującym, która jest związana z prezentowanym tematem.

3. Zestaw zadań dla części pierwszej zawiera materiał stymulujący rozmowę z egzaminującym, w szczególności ilustrację, komiks, nagłówki z gazety, tabelę, wykres lub krótki fragment tekstu.

4. Zdający losuje zestaw zadań i na zapoznanie się z jego treścią ma około 5 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu.

5. Zdający podczas przygotowywania się do egzaminu i w czasie trwania egzaminu nie może korzystać z żadnych słowników.

§ 60. Na egzaminie maturalnym w części wewnętrznej zdający może uzyskać z każdego przedmiotu maksymalnie 100 punktów, z tym że w przypadku przedmiotu, o którym mowa w § 57 ust. 1 — po 100 punktów za każdy poziom egzaminu.

§ 61. Zdający zdał egzamin maturalny w części wewnętrznej:

- 1) z języka polskiego i języka ojczystego mniejszości narodowej, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy — jeżeli uzyskał co najmniej 30 punktów,
- 2) z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy, oraz języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy — na poziomie podstawowym — jeżeli uzyskał co najmniej 30 punktów na tym poziomie, bez względu na liczbę punktów uzyskanych na poziomie rozszerzonym,
- 3) z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy, oraz języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy — na poziomie rozszerzonym — jeżeli uzyskał co najmniej 40 punktów na poziomie podstawowym i co najmniej 40 punktów na poziomie rozszerzonym,
- 4) z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych — jeżeli uzyskał co najmniej 40 punktów,
- 5) z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot wybrany, oraz języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot wybrany — jeżeli uzyskał co najmniej 20 punktów w części pierwszej egzaminu i co najmniej 20 punktów w części drugiej egzaminu.

§ 62. 1. Wyniki egzaminu maturalnego w części wewnętrznej z poszczególnych przedmiotów ustalają zespoły przedmiotowe.

2. Zespół przedmiotowy ustala wynik egzaminu większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

3. Wynik egzaminu maturalnego w części wewnętrznej ustalony przez zespół przedmiotowy jest ostateczny.

§ 63. 1. Zdanie egzaminu maturalnego w części wewnętrznej z danego przedmiotu jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu maturalnego w części zewnętrznej z tego przedmiotu.

2. Niezdanie egzaminu maturalnego z przedmiotu lub przedmiotów w części wewnętrznej nie stanowi przeszkody w zdawaniu egzaminu maturalnego w części zewnętrznej z przedmiotu lub przedmiotów, które absolwent zdał, i przedmiotów nieobjętych egzaminem w części wewnętrznej.

§ 64. 1. Przewodniczący zespołów przedmiotowych bezpośrednio po zakończeniu egzaminu maturalnego w części wewnętrznej w danym dniu ogłaszają wyniki tej części egzaminu z poszczególnych przedmiotów.

2. Listę zdających wraz z wynikami części wewnętrznej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przesyła komisji okręgowej.

§ 65. Do egzaminu maturalnego w części zewnętrznej zdający przystępuje w szkole, w której przystąpił do egzaminu maturalnego w części wewnętrznej, z zastrzeżeniem § 51 ust. 2.

§ 66. 1. Zorganizowanie i nadzorowanie egzaminu maturalnego w części zewnętrznej komisja okręgowa powierza przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego.

2. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powołuje zespoły nadzorujące przebieg egzaminu w poszczególnych salach egzaminacyjnych oraz wyznacza przewodniczących tych zespołów.

3. W skład zespołu nadzorującego wchodzi co najmniej trzech nauczycieli, z tym że co najmniej jeden nauczyciel powinien być zatrudniony w innej szkole, wskazanej przez komisję okręgową.

4. W skład zespołu nadzorującego nie mogą wchodzić nauczyciele danego przedmiotu oraz wychowawcy zdających.

5. Nauczyciel zatrudniony w szkole, o której mowa w ust. 3, zostaje powołany w skład zespołu nadzorującego w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.

§ 67. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza przesyłki zawierające arkusze egzaminacyjne, przekazane przez komisję okręgową.

2. Przed rozpoczęciem egzaminu maturalnego w części zewnętrznej przewodniczący zespołu egzaminacyjnego sprawdza, czy przesyłki, o których mowa w ust. 1, nie zostały naruszone, i otwiera je w obecności przewodniczących zespołów nadzorujących oraz przedstawicieli zdających.

3. W przypadku stwierdzenia, że przesyłki, o których mowa w ust. 1, zostały naruszone, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zawiesza egzamin i powiadamia o tym komisję okręgową.

4. Po otwarciu przesyłek, o których mowa w ust. 1, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przekazuje przewodniczącym zespołów nadzorujących arkusze egzaminacyjne w ilości odpowiadającej liczbie zdających w poszczególnych salach egzaminacyjnych.

5. Przewodniczący zespołu nadzorującego rozdaje arkusze egzaminacyjne zdającym, polecając sprawdzenie, czy arkusz egzaminacyjny jest kompletny.

6. Zdający zgłasza przewodniczącemu zespołu nadzorującego braki w arkuszu egzaminacyjnym i otrzymuje nowy arkusz egzaminacyjny.

7. Informację o wymianie arkusza egzaminacyjnego przewodniczący zespołu nadzorującego zamieszcza w protokole. Protokół czytelnie podpisuje zdający, który zgłosił braki w arkuszu egzaminacyjnym.

8. Na każdym arkuszu egzaminacyjnym jest zamieszczony kod zdającego, nadany przez komisję okręgową. Zdający nie podpisują arkuszy egzaminacyjnych.

§ 68. Podczas egzaminu maturalnego w części zewnętrznej każdy zdający pracuje przy osobnym stoliku. Stoliki ustawione są w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy zdających.

§ 69. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej rozpoczyna się z chwilą przekazania zdającym arkuszy egzaminacyjnych. Przewodniczący zespołu nadzorującego w widocznym miejscu zapisuje czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu.

2. W czasie trwania egzaminu zdający nie powinni opuszczać sali egzaminacyjnej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

3. W czasie trwania egzaminu członkowie zespołu nadzorującego oraz osoby, o których mowa w § 114, nie mogą udzielać żadnych wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich komentować.

§ 70. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z danego przedmiotu polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych zawartych w arkuszach egzaminacyjnych, odrębnych dla każdej części egzaminu z tego przedmiotu.

2. Czas rozpoczynania poszczególnych części egzaminu z danego przedmiotu ustala Komisja Centralna.

§ 71. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z języka polskiego i języka ojczystego mniejszości narodowej może być zdawany na dwóch poziomach.

2. Egzamin na poziomie podstawowym, obowiązkowym dla wszystkich zdających, trwa 190 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa 110 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej,
- 2) część druga trwa 80 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia tekstu.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 110 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności pisania tekstu własnego.

4. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać:

- 1) na egzaminie z języka polskiego — ze słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny,
- 2) na egzaminie z języka ojczystego mniejszości narodowej — ze słowników językowych.

§ 72. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z języka obcego nowożytnego i języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, jako przedmiotu obowiązkowego, może być zdawany na dwóch poziomach.

2. Egzamin na poziomie podstawowym, obowiązkowym dla wszystkich zdających, trwa 130 minut i składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza trwa 20 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia ze słuchu na poziomie podstawowym; zdający rozwiązuje zadania dotyczące wystuchanego tekstu,
- 2) część druga trwa 50 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia tekstu na poziomie podstawowym; zdający rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu,
- 3) część trzecia trwa 60 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym; zdający wykazuje się umiejętnością pisania prostych tekstów użytkowych.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 170 minut i składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza trwa 20 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia ze słuchu na poziomie rozszerzonym; zdający rozwiązuje zadania dotyczące wystuchanego tekstu,
- 2) część druga trwa 60 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia tekstu i znajomości struktur leksykalno-gramatycznych; zdający rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu oraz zadania wymagające zastosowania odpowiednich struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście,
- 3) część trzecia egzaminu trwa 90 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej; zdający pisze dłuższy tekst na określony temat.

4. Do sprawdzenia sprawności rozumienia ze słuchu wykorzystywane są nagrania tekstów.

5. W czasie trwania części trzeciej, o której mowa w ust. 2 pkt 3, i części trzeciej, o której mowa w ust. 3 pkt 3, zdający może korzystać ze słowników dwujęzycznych.

§ 73. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu obo-

wiązkowego w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych, jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa 270 minut i składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza trwa 30 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia ze słuchu; zdający rozwiązuje zadania dotyczące wystuchanego tekstu,
- 2) część druga trwa 120 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia i umiejętności analizy tekstu i znajomości struktur leksykalno-gramatycznych; zdający przygotowuje własny tekst na podstawie otrzymanego tekstu,
- 3) część trzecia trwa 120 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej; zdający pisze dłuższy tekst na określony temat.

3. Do sprawdzenia sprawności rozumienia ze słuchu wykorzystywane są nagrania tekstów.

4. W czasie trwania egzaminu zdający nie może korzystać z żadnych słowników.

§ 74. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z języka obcego nowożytnego oraz języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, jako przedmiotu wybranego, jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa 300 minut i składa się z sześciu części:

- 1) część pierwsza trwa 20 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia ze słuchu na poziomie podstawowym; zdający rozwiązuje zadania dotyczące wystuchanego tekstu,
- 2) część druga trwa 50 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia tekstu na poziomie podstawowym; zdający rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu,
- 3) część trzecia trwa 60 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym; zdający wykazuje się umiejętnością pisania prostych tekstów użytkowych,
- 4) część czwarta trwa 20 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia ze słuchu na poziomie rozszerzonym; zdający rozwiązuje zadania dotyczące wystuchanego tekstu,
- 5) część piąta trwa 60 minut i polega na sprawdzeniu rozumienia tekstu i znajomości struktur leksykalno-gramatycznych; zdający rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu oraz zadania wymagające zastosowania odpowiednich struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście,
- 6) część szósta trwa 90 minut i polega na sprawdzeniu sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej; zdający pisze dłuższy tekst na określony temat.

3. Do sprawdzenia sprawności rozumienia ze sflucho wykorzystywane są nagrania tekstów.

4. W czasie trwania części trzeciej i części szóstej egzaminu zdający może korzystać ze słowników dwujęzycznych.

§ 75. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z matematyki może być zdawany na dwóch poziomach.

2. Egzamin na poziomie podstawowym, obowiązkowym dla wszystkich zdających, trwa 120 minut i polega na rozwiązywaniu zestawu krótkich zadań, sprawdzających rozumienie pojęć i umiejętność ich zastosowania w prostych sytuacjach, oraz zadań o charakterze problemowym, sprawdzających umiejętność zastosowania wiedzy.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 150 minut i polega na rozwiązaniu problemów matematycznych.

4. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać z tablic matematycznych i kalkulatora, których rodzaj jest wskazany w sylabusie dla matematyki.

§ 76. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z filozofii, historii, wiedzy o społeczeństwie, historii sztuki, historii muzyki i wiedzy o tańcu jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin z każdego przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, trwa 240 minut i składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza trwa 60 minut i polega na rozwiązaniu testu obejmującego cały zakres wymagań egzaminacyjnych, o których mowa w § 47 ust. 1,
- 2) część druga trwa 90 minut i polega na wykonaniu poleceń odnoszących się do materiałów będących źródłem informacji,
- 3) część trzecia trwa 90 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności interpretowania oraz syntetyzowania, a także sprawności formułowania wypowiedzi pisemnej; zdający opracowuje jeden z trzech tematów podanych w arkuszu egzaminacyjnym.

3. Egzamin z historii w części drugiej i trzeciej dotyczy okresu historycznego, wybranego przez zdającego, zgłoszonego wraz z wyborem przedmiotu, zgodnie z § 48 ust. 1 pkt 4.

4. Tematy z historii, o których mowa w ust. 2 pkt 3, powinny być zróżnicowane rzeczowo (np. historia polityczna, gospodarcza, kultury).

§ 77. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z języka obcego klasycznego jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa 240 minut i składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza trwa 60 minut i polega na rozwiązaniu testu leksykalno-gramatycznego oraz testu na zrozumienie tekstu; testy obejmują cały zakres wymagań egzaminacyjnych, o których mowa w § 47 ust. 1, dla danego języka klasycznego i kultury antycznej,
- 2) część druga trwa 90 minut i polega na przetłumaczeniu tekstu oryginalnego na język polski,
- 3) część trzecia trwa 90 minut i polega na napisaniu w języku polskim krótkiej wypowiedzi na określony temat, z wykorzystaniem materiału tekstowego oraz ilustracyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym.

3. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać ze słownika łacińsko-polskiego lub grecko-polskiego oraz atlasu historycznego.

§ 78. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z biologii, chemii oraz fizyki z astronomią jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin z każdego przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, trwa 210 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa 90 minut i polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających wiedzę i umiejętność zastosowania tej wiedzy,
- 2) część druga trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających umiejętność zastosowania poznanych metod do rozwiązywania problemów.

3. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać z pomocy wskazanych w sylabusie dla danego przedmiotu.

§ 79. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z geografii jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa 210 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa 90 minut i polega na rozwiązaniu zadań na podstawie barwnej, szczegółowej mapy i innych pomocniczych materiałów źródłowych, zawartych w arkuszu egzaminacyjnym,
- 2) część druga trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu zadań z wykorzystaniem różnorodnych materiałów źródłowych, z uwzględnieniem różnych skal przestrzennych.

3. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać z pomocy wskazanych w sylabusie dla geografii.

§ 80. 1. Egzamin maturalny w części zewnętrznej z informatyki jest zdawany na jednym poziomie.

2. Egzamin trwa 210 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa 90 minut i polega na rozwiązaniu zadań bez korzystania z komputera,
- 2) część druga trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu zadań przy użyciu komputera.

3. W czasie trwania części drugiej egzaminu zdający pracuje przy wydzielonym stanowisku komputerowym i może korzystać z programów, danych zapisanych na dysku twardym i na dyskach CD-ROM, stanowiących wyposażenie stanowiska. Niedozwolony jest bezpośredni dostęp do sieci oraz zasobów Internetu.

4. W sali egzaminacyjnej powinna być dostępna podstawowa dokumentacja oprogramowania.

5. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać z pomocy wskazanych w sylabusie dla informatyki.

§ 81. 1. Po zakończeniu każdej części egzaminu z danego przedmiotu członkowie zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione arkusze egzaminacyjne.

2. Po zakończeniu egzaminu z danego przedmiotu przewodniczący zespołów nadzorujących przekazują wypełnione arkusze egzaminacyjne przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego.

3. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza wypełnione arkusze egzaminacyjne, a następnie przekazuje je komisji okręgowej.

§ 82. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego lub jeżeli zdający zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego unieważnia pracę zdającego i przerywa jego egzamin. Informację o unieważnieniu pracy zdającego zamieszcza się w protokole przebiegu egzaminu maturalnego.

§ 83. Na egzaminie maturalnym w części zewnętrznej zdający może uzyskać z każdego przedmiotu maksymalnie 100 punktów, z tym że w przypadku przedmiotów, o których mowa w § 71, 72 i 75 — po 100 punktów za każdy poziom egzaminu.

§ 84. Zdający zdał egzamin maturalny w części zewnętrznej:

- 1) na poziomie podstawowym z języka polskiego, języka ojczystego mniejszości narodowej, języka obcego nowożytnego lub języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy, oraz matematyki — jeżeli z każdego z tych przedmiotów uzyskał co najmniej 30 punktów,
- 2) na poziomie rozszerzonym z języka polskiego, języka ojczystego mniejszości narodowej, języka obcego nowożytnego lub języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy, oraz matematyki — jeżeli z każdego z tych przedmiotów uzyskał co najmniej 40 punktów na poziomie podstawowym i co najmniej 40 punktów na poziomie rozszerzonym,
- 3) z języka obcego nowożytnego, zdawanego jako przedmiot obowiązkowy w szkołach lub oddziałach

dwujęzycznych — jeżeli uzyskał co najmniej 40 punktów,

- 4) z przedmiotu wybranego — jeżeli uzyskał co najmniej 40 punktów, z zastrzeżeniem pkt 5,
- 5) z języka obcego nowożytnego lub języka, o którym mowa w § 41 ust. 2, zdawanego jako przedmiot wybrany — jeżeli za pierwsze trzy części egzaminu uzyskał co najmniej 20 punktów i za następne trzy części egzaminu również co najmniej 20 punktów.

§ 85. 1. Wyniki z poszczególnych przedmiotów egzaminu maturalnego w części zewnętrznej ustala zespół egzaminatorów wpisanych do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9b ustawy, powołany przez dyrektora komisji okręgowej. W skład zespołu egzaminatorów wchodzi co najmniej trzy osoby, spośród których dyrektor komisji okręgowej wyznacza przewodniczącego zespołu.

2. Zespół egzaminatorów, o którym mowa w ust. 1, ustala wynik egzaminu większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego zespołu.

3. Wynik egzaminu maturalnego w części zewnętrznej, ustalony przez zespół egzaminatorów, o którym mowa w ust. 1, jest ostateczny.

§ 86. 1. Zdający zdał egzamin maturalny, jeżeli w części wewnętrznej i części zewnętrznej egzaminu, ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym, a w przypadku szkół lub oddziałów z nauczaniem języka ojczystego mniejszości narodowej — także z tego języka, oraz z jednego przedmiotu wybranego, uzyskał co najmniej liczbę punktów określoną w § 61 i 84.

2. Negatywny wynik egzaminu z wybranego dodatkowo przedmiotu, o którym mowa w § 40 ust. 5, nie ma wpływu na wynik egzaminu maturalnego i nie odnotowuje się go na świadectwie dojrzałości.

3. Komisja okręgowa sporządza listę osób z danej szkoły, które zdały egzamin maturalny, i przesyła ją przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego w celu jej ogłoszenia.

§ 87. 1. Zdający, który nie zdał egzaminu maturalnego z określonego przedmiotu lub przedmiotów, w części wewnętrznej lub części zewnętrznej, albo przerwał egzamin maturalny, może przystąpić ponownie do części wewnętrznej lub części zewnętrznej egzaminu maturalnego z tego przedmiotu lub przedmiotów w kolejnych sesjach przeprowadzania egzaminu maturalnego, przez okres 5 lat. Przepisy § 48 ust. 1 i § 89 stosuje się odpowiednio.

2. Ponowny egzamin maturalny z przedmiotu wybranego absolwent może zdawać z innego przedmiotu. Przepis § 48 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Po upływie 5 lat od daty pierwszego egzaminu maturalnego absolwent, o którym mowa w ust. 1, zdaje egzamin maturalny w pełnym zakresie.

§ 88. 1. Zdający ma prawo przystąpić ponownie do egzaminu maturalnego w części zewnętrznej z jednego lub więcej przedmiotów, w kolejnych sesjach przeprowadzania egzaminu maturalnego, w celu podwyższenia wyniku egzaminu z tych przedmiotów lub w celu zdania egzaminu maturalnego z dodatkowych przedmiotów wybranych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku zdawania języka obcego nowożytnego jako dodatkowego przedmiotu wybranego, zdający zdaje go zarówno w części wewnętrznej, jak i zewnętrznej egzaminu maturalnego.

3. Przepisy § 48 ust. 1 i § 89 stosuje się odpowiednio.

§ 89. 1. Absolwenci, którzy nie przystępują do egzaminu maturalnego bezpośrednio po ukończeniu szkoły, mają prawo przystąpić do egzaminu maturalnego w kolejnych sesjach jego przeprowadzania w szkole, której są absolwentami, lub w szkole wyznaczonej przez komisję okręgową.

2. Zdający, o których mowa w ust. 1, zgłaszają się do komisji okręgowej nie później niż do dnia 15 września roku szkolnego, w którym chcą przystąpić do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej, i odpowiednio nie później niż do dnia 15 czerwca roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym chcą przystąpić do egzaminu maturalnego w sesji zimowej.

§ 90. 1. Zdający, który zdał egzamin maturalny, otrzymuje świadectwo dojrzałości wystawione przez komisję okręgową.

2. Zdający, który podwyższył wynik egzaminu maturalnego lub zdał egzamin maturalny z dodatkowych przedmiotów wybranych, zgodnie z § 88, otrzymuje nowe świadectwo dojrzałości, zwracając uprzednio otrzymane świadectwo.

§ 91. 1. Protokół zbiorczy części wewnętrznej egzaminu maturalnego oraz protokół zbiorczy przebiegu części zewnętrznej egzaminu maturalnego sporządza przewodniczący zespołu egzaminacyjnego w dwóch egzemplarzach, z których jeden przesyła komisji okręgowej. Protokoły zbiorcze podpisują wszyscy członkowie zespołu egzaminacyjnego.

2. Protokoły części zewnętrznej egzaminu maturalnego sporządza przewodniczący zespołu egzaminatorów, o którym mowa w § 85 ust. 1. Protokoły podpisują egzaminatorzy oceniający prace z danego przedmiotu.

3. Dokumentację części wewnętrznej egzaminu maturalnego przechowuje szkoła.

4. Dokumentację części zewnętrznej egzaminu maturalnego przechowuje komisja okręgowa.

5. Dokumentację egzaminu maturalnego przechowuje się według zasad określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 6

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

§ 92. 1. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, zwany dalej „egzaminem zawodowym”, jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu, określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych, ustalonych odrębnymi przepisami.

2. Egzamin zawodowy jest przeprowadzany dla absolwentów szkół zawodowych i szkół policealnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. b) i d) ustawy, z uwzględnieniem § 122 ust. 2.

§ 93. Komisje okręgowe opracowują, w porozumieniu z Komisją Centralną, i ogłaszają informator, o którym mowa w art. 9c ust. 2 pkt 2a ustawy, zawierający opis zakresu egzaminu zawodowego dla danego zawodu, uwzględniający wyodrębnione w tym zawodzie kwalifikacje zawodowe, obejmujące układy wiadomości i umiejętności niezbędne do samodzielnego wykonywania określonego zestawu zadań zawodowych i umożliwiające podjęcie zatrudnienia, zwane dalej „kwalifikacjami”, opis kryteriów oceniania wraz z punktacją, a także form i warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego dla poszczególnych kwalifikacji oraz przykłady zestawów zadań egzaminacyjnych, nie później niż do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok szkolny, w którym przeprowadzany jest egzamin zawodowy.

§ 94. 1. Egzamin zawodowy obejmuje kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie.

2. Egzamin zawodowy przeprowadza się w dwóch etapach: pisemnym i praktycznym.

3. Etap pisemny składa się z trzech części, podczas których zdający rozwiązuje:

- 1) w części pierwszej — zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności ponadzawodowe, obejmujące ogólne zagadnienia ekonomiczne, prawne, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 2) w części drugiej — zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności ogólnozawodowe, obejmujące treści wspólne dla wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie,
- 3) w części trzeciej — zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności specjalistyczne, z zakresu poszczególnych kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

4. Etap praktyczny polega na wykonaniu zadań egzaminacyjnych, sprawdzających praktyczne umiejęt-

ności z zakresu poszczególnych kwalifikacji, zwanych dalej „próbami pracy”. Liczba prób pracy odpowiada liczbie kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

§ 95. Absolwenci przystępujący do egzaminu zawodowego bezpośrednio po ukończeniu szkoły zdają egzamin zawodowy obejmujący wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie.

§ 96. 1. Egzamin zawodowy przeprowadza komisja okręgowa, dwa razy w ciągu roku szkolnego — w styczniu i czerwcu.

2. Harmonogram przeprowadzania egzaminu zawodowego ustala dyrektor Komisji Centralnej nie później niż na 8 miesięcy przed terminem egzaminu zawodowego.

3. Etapy pisemny i praktyczny egzaminu zawodowego nie mogą odbywać się w jednym dniu.

§ 97. 1. Dyrektor komisji okręgowej upoważnia do zorganizowania etapu pisemnego lub etapu praktycznego albo obu etapów egzaminu zawodowego szkołę albo placówkę kształcenia praktycznego lub placówkę kształcenia ustawicznego, zwane dalej „placówkami”.

2. Do zorganizowania etapu praktycznego egzaminu zawodowego dyrektor komisji okręgowej może upoważnić także pracodawcę.

3. Upoważnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, udziela się na wniosek szkoły, placówki lub pracodawcy, złożony nie później niż na 12 miesięcy przed terminem egzaminu zawodowego.

4. Upoważnienia udziela się, jeżeli szkoła, placówka lub pracodawca posiada warunki materialne i kadrowe, zapewniające prawidłowy przebieg egzaminu, a w szczególności, stosownie do zakresu upoważnienia:

- 1) umożliwi przeprowadzenie etapu praktycznego obejmującego wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie,
- 2) zapewnia warunki techniczne określone w informatorze dla danego zawodu,
- 3) zapewnia wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną,
- 4) zapewnia warunki do samodzielnego wykonywania zadań egzaminacyjnych przez zdających, z uwzględnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz warunki socjalne,
- 5) zapewnia absolwentom z dysfunkcjami przystąpienie do egzaminu zawodowego w warunkach i formie dostosowanych do dysfunkcji.

5. Udzielenie upoważnienia szkole, placówce lub pracodawcy do zorganizowania egzaminu zawodowego lub poszczególnych etapów tego egzaminu w zawodach podstawowych dla żegluga morskiej i śródlądowej może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu

wniosku, o którym mowa w ust. 3, przez ministra właściwego do spraw transportu.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien zawierać w szczególności:

- 1) zakres potwierdzanych kwalifikacji,
- 2) etap lub etapy egzaminu zawodowego, który szkoła, placówka lub pracodawca podejmuje się zorganizować,
- 3) opis warunków materialnych i kadrowych, ze szczególnym uwzględnieniem warunków, o których mowa w ust. 4,
- 4) dodatkowe informacje dotyczące posiadanych przez szkołę, placówkę lub pracodawcę certyfikatów jakości.

7. Upoważnienia udziela się na okres nie dłuższy niż 3 lata.

§ 98. Uczniowie (słuchacze), nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego, składają do dyrektora komisji okręgowej, za pośrednictwem dyrektora szkoły, pisemną deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego w danym zawodzie.

§ 99. 1. W celu nadzorowania etapu pisemnego i przeprowadzenia etapu praktycznego egzaminu zawodowego dyrektor komisji okręgowej, nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego, powołuje przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego oraz na jego wniosek zastępcę przewodniczącego i pozostałych członków zespołu egzaminacyjnego.

2. Przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego może być dyrektor upoważnionej szkoły lub placówki albo wskazany przez niego nauczyciel zatrudniony w upoważnionej szkole lub placówce.

3. Jeżeli przewodniczący zespołu egzaminacyjnego lub jego zastępca z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie zawodowym, dyrektor komisji okręgowej powołuje w zastępstwie innego nauczyciela zatrudnionego w upoważnionej szkole lub placówce.

§ 100. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego kieruje pracą zespołu.

2. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powołuje spośród członków zespołu egzaminacyjnego, nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego, zespoły nadzorujące przebieg etapu pisemnego w poszczególnych salach egzaminacyjnych oraz wyznacza przewodniczących tych zespołów.

3. W skład zespołu nadzorującego wchodzi co najmniej trzech nauczycieli zatrudnionych w upoważnionej szkole lub placówce.

§ 101. 1. Podczas etapu pisemnego egzaminu zawodowego każdy zdający pracuje przy osobnym stoli-

ku. Stoliki ustawione są w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy zdających.

2. Na stolikach w czasie trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego mogą znajdować się tylko arkusze egzaminacyjne oraz materiały i przybory pomocnicze wskazane w informatorze dla danego zawodu.

§ 102. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza przesyłki, zawierające arkusze egzaminacyjne z zadaniami egzaminacyjnymi i karty odpowiedzi dla etapu pisemnego egzaminu zawodowego, przekazane przez komisję okręgową.

2. Przed rozpoczęciem etapu pisemnego egzaminu zawodowego przewodniczący zespołu egzaminacyjnego sprawdza, czy przesyłki, o których mowa w ust. 1, nie zostały naruszone, i otwiera je w obecności przewodniczących zespołów nadzorujących oraz przedstawicieli zdających.

3. W przypadku stwierdzenia, że przesyłki, o których mowa w ust. 1, zostały naruszone, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zawiesza egzamin zawodowy i powiadamia o tym komisję okręgową.

4. Po otwarciu przesyłek, o których mowa w ust. 1, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przekazuje przewodniczącym zespołów nadzorujących arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi w ilości odpowiadającej liczbie zdających w poszczególnych salach egzaminacyjnych.

5. Przewodniczący zespołu nadzorującego rozdaje arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi zdającym, polecając sprawdzenie, czy arkusz egzaminacyjny jest kompletny.

6. Zdający zgłasza przewodniczącemu zespołu nadzorującego braki w arkuszu egzaminacyjnym i otrzymuje nowy arkusz egzaminacyjny.

7. Informację o wymianie arkusza egzaminacyjnego przewodniczący zespołu nadzorującego zamieszcza w protokole, o którym mowa w § 113 ust. 1. Protokół czytelnie podpisuje zdający, który zgłosił braki w arkuszu egzaminacyjnym.

8. Na każdej karcie odpowiedzi jest zamieszczony kod zdającego, nadany przez komisję okręgową. Zdający nie podpisują kart odpowiedzi.

§ 103. 1. Etap pisemny egzaminu zawodowego rozpoczyna się z chwilą przekazania zdającym arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi i trwa nie dłużej niż 210 minut. Przewodniczący zespołu nadzorującego w widocznym miejscu zapisuje czas rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych części etapu pisemnego.

2. Czas trwania poszczególnych części etapu pisemnego egzaminu zawodowego określa informator dla danego zawodu.

3. Dla zdających z dysfunkcjami czas trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego może być przedłużony o 60 minut.

4. W czasie trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego zdający nie powinni opuszczać sali egzaminacyjnej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

5. W czasie trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego członkowie zespołu nadzorującego oraz osoby, o których mowa w § 114, nie mogą udzielać żadnych wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich komentować.

§ 104. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego lub jeżeli zdający zaktóca prawidłowy przebieg etapu pisemnego egzaminu zawodowego w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego unieważnia pracę zdającego i przerywa jego egzamin. Informację o unieważnieniu pracy zdającego zamieszcza się w protokole, o którym mowa w § 113 ust. 2.

§ 105. 1. Po zakończeniu każdej części etapu pisemnego egzaminu zawodowego członkowie zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione karty odpowiedzi.

2. Po zakończeniu etapu pisemnego egzaminu zawodowego przewodniczący zespołów nadzorujących przekazują wypełnione karty odpowiedzi przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego.

3. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza wypełnione karty odpowiedzi, a następnie przekazuje je komisji okręgowej.

§ 106. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powołuje spośród członków zespołu egzaminacyjnego, nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego, zespoły egzaminujące dla przeprowadzenia etapu praktycznego egzaminu zawodowego, zwane dalej „zespołami egzaminującymi”.

2. W skład zespołu egzaminującego wchodzi:

- 1) przewodniczący będący egzaminatorem wpisanym do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9b ustawy,
- 2) członkowie:
  - a) nauczyciele zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w danym zawodzie, w tym nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zatrudnieni w upoważnionej szkole lub placówce,
  - b) przedstawiciele pracodawców lub organizacji pracodawców albo stowarzyszeń i samorządów zawodowych,

c) nauczyciel zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w danym zawodzie i kształcenia specjalnego dla danej niepełnosprawności — w przypadku zdawania egzaminu zawodowego przez zdających niepełnosprawnych.

3. W skład zespołu egzaminującego wchodzi co najmniej trzy osoby.

§ 107. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza arkusze egzaminacyjne zawierające opisy prób pracy dla etapu praktycznego egzaminu zawodowego.

2. Etap praktyczny egzaminu zawodowego rozpoczyna się z chwilą wylosowania przez zdającego arkusza egzaminacyjnego i trwa nie dłużej niż 180 minut dla każdej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie. Czas wykonywania prób pracy w ciągu jednego dnia nie może być dłuższy niż 360 minut.

3. Wyniki etapu praktycznego egzaminu zawodowego ustala zespół egzaminujący.

§ 108. 1. Wyniki egzaminu zawodowego ustala się w punktach, odrębnie dla każdej części etapu pisemnego i odrębnie dla każdej próby pracy wykonanej w etapie praktycznym.

2. Zdający zdał egzamin zawodowy potwierdzający określoną kwalifikację wyodrębnioną w danym zawodzie, jeżeli uzyskał:

- 1) z etapu pisemnego co najmniej:
  - a) po 30% możliwych do uzyskania punktów — z każdej części wymienionej w § 94 ust. 3 pkt 1 i 2, oraz
  - b) 50% możliwych do uzyskania punktów — z części wymienionej w § 94 ust. 3 pkt 3, oraz
- 2) z etapu praktycznego — co najmniej 70% możliwych do uzyskania punktów z próby pracy dotyczącej danej kwalifikacji.

§ 109. 1. Zdający, który potwierdził wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie, otrzymuje dyplom zawodowy.

2. Zdający, który potwierdził określoną kwalifikację wyodrębnioną w danym zawodzie, otrzymuje świadectwo kwalifikacyjne.

3. Zdający, który nie potwierdził żadnej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie, może otrzymać zaświadczenie o zdanych etapach lub częściach egzaminu zawodowego.

4. Dyplomy zawodowe, świadectwa kwalifikacyjne i zaświadczenia wydaje komisja okręgowa.

§ 110. Komisja okręgowa sporządza listę osób, które zdały egzamin zawodowy, i przesyła ją przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego w celu ogłoszenia.

§ 111. 1. Osoba, która zdała egzamin zawodowy potwierdzający część kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, ma prawo przystąpić do egzaminu za-

wodowego potwierdzającego pozostałe kwalifikacje wyodrębnione w tym zawodzie, w kolejnych terminach przeprowadzania egzaminu zawodowego.

2. Osoba, która nie przystąpiła do egzaminu zawodowego bezpośrednio po ukończeniu szkoły, przerwała egzamin zawodowy albo nie zdała tego egzaminu, ma prawo przystąpić do egzaminu zawodowego potwierdzającego poszczególne kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie w kolejnych terminach przeprowadzania egzaminu zawodowego.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, składają do dyrektora komisji okręgowej deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego, w terminie, o którym mowa w § 98, wskazując w deklaracji kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie, które zamierzają potwierdzić.

4. W przypadku osoby, o której mowa w ust. 1, egzamin zawodowy na kolejne kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie w etapie pisemnym obejmuje zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności specjalistyczne oraz próby pracy z zakresu danej kwalifikacji.

5. Osoby, o których mowa w ust. 2, przystępują do tych części etapu pisemnego lub prób pracy etapu praktycznego egzaminu zawodowego, z których podczas poprzedniego egzaminu zawodowego nie uzyskały wymaganej liczby punktów, określonej w § 108 ust. 2.

6. Po upływie 3 lat od daty pierwszego egzaminu zawodowego osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, zdają egzamin zawodowy w pełnym zakresie.

§ 112. Egzamin czeladniczy dla młodocianych pracowników zatrudnionych w celu nauki zawodu, przeprowadzany na podstawie odrębnych przepisów, jest egzaminem zawodowym, o którym mowa w § 92 ust. 1.

§ 113. 1. Przewodniczący zespołu nadzorującego sporządza protokół przebiegu etapu pisemnego egzaminu zawodowego w danej sali egzaminacyjnej. Protokoły podpisują czytelnie wszyscy członkowie zespołu.

2. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego sporządza protokół zbiorczy przebiegu etapu pisemnego egzaminu zawodowego. Protokół podpisują czytelnie wszyscy członkowie zespołu.

3. Protokoły etapu praktycznego egzaminu zawodowego sporządza przewodniczący zespołu egzaminującego. Protokoły podpisują czytelnie członkowie zespołu egzaminującego.

4. Dokumentację etapu pisemnego i etapu praktycznego egzaminu zawodowego przechowuje upoważniona szkoła lub placówka, w której przeprowadzany był egzamin zawodowy.

5. Dokumentację etapu praktycznego egzaminu zawodowego przeprowadzonego u pracodawcy przechowuje komisja okręgowa.

6. Dokumentację egzaminu zawodowego przechowuje się według zasad określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 7

Przepisy wspólne dla sprawdzianu i egzaminów

§ 114. 1. W czasie trwania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego oraz egzaminu zawodowego mogą być obecni delegowani przedstawiciele organów sprawujących nadzór pedagogiczny oraz delegowani przedstawiciele Komisji Centralnej.

2. Dyrektor komisji okręgowej może powołać, spośród nauczycieli lub pracowników komisji okręgowej, osoby sprawdzające prawidłowość przebiegu sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego w danej szkole oraz egzaminu zawodowego w upoważnionej szkole, placówce lub u pracodawcy.

3. Za zgodą dyrektora komisji okręgowej obserwatorami sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego oraz egzaminu zawodowego mogą być przedstawiciele szkół wyższych, publicznych placówek doskonalenia nauczycieli oraz wychowawca klasy, do której uczęszczał uczeń (słuchacz) lub zdający.

§ 115. Osoby, o których mowa w § 114, nie uczestniczą w przeprowadzaniu sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego lub egzaminu zawodowego ani w ustalaniu wyników.

§ 116. Uczeń (słuchacz) lub zdający, który jest chory albo niepełnosprawny, w czasie trwania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego lub egzaminu zawodowego może korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę lub niepełnosprawność.

§ 117. 1. Uczeń (słuchacz) lub zdający może, w terminie 2 dni od daty odpowiednio sprawdzianu, odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego w części wewnętrznej lub zewnętrznej z danego przedmiotu albo etapu pisemnego lub praktycznego egzaminu zawodowego, zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej, jeżeli uzna, że w trakcie sprawdzianu albo egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania.

2. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zgłoszone zastrzeżenia w terminie 7 dni od daty ich otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora komisji okręgowej jest ostateczne.

3. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego lub egzaminu zawodowego, na skutek zastrzeżeń, o których mowa

w ust. 1, lub z urzędu dyrektor komisji okręgowej może unieważnić dany sprawdzian albo egzamin i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie. Unieważnienie może nastąpić w stosunku do wszystkich uczniów (słuchaczy) albo zdających w danej szkole lub szkołach, a także w stosunku do poszczególnych uczniów (słuchaczy) albo zdających.

4. W przypadku niemożności ustalenia wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego w części zewnętrznej albo etapu pisemnego egzaminu zawodowego, z powodu zaginięcia lub zniszczenia prac egzaminacyjnych, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, zarządza ponowne przeprowadzenie sprawdzianu albo egzaminu.

5. Termin ponownego sprawdzianu albo egzaminu, o którym mowa w ust. 3 i 4, ustala dyrektor Komisji Centralnej.

§ 118. 1. Zestawy zadań i karty odpowiedzi dla sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, arkusze egzaminacyjne dla części zewnętrznej egzaminu maturalnego oraz arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi dla egzaminu zawodowego są przygotowywane, przechowywane i przekazywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie.

2. W przypadku nieuprawnionego ujawnienia zestawów zadań, kart odpowiedzi lub arkuszy egzaminacyjnych, decyzje co do dalszego przebiegu sprawdzianu albo egzaminu podejmuje dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 119. Sprawdzian w klasie szóstej szkoły podstawowej oraz egzamin gimnazjalny w klasie trzeciej gimnazjum przeprowadza się począwszy od 2002 r.

§ 120. 1. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2001/2002 egzamin maturalny, o którym mowa w rozdziale 5, jest przeprowadzany dla absolwentów czteroletnich szkół średnich dla młodzieży, z zastrzeżeniem ust. 7.

2. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2002/2003 egzamin maturalny jest przeprowadzany dla absolwentów pięcioletnich szkół średnich dla młodzieży, a także absolwentów szkół lub oddziałów dwujęzycznych i specjalnych o pięcioletnim okresie kształcenia, z zastrzeżeniem ust. 7, z tym że absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych mogą zdawać egzamin maturalny począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2001/2002.

3. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2003/2004 egzamin maturalny jest przeprowadzany dla absolwentów trzyletnich techników i szkół równorzędnych dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej, z zastrzeżeniem ust. 7.

4. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2004/2005 egzamin maturalny jest przeprowadzany dla:

- 1) absolwentów liceów profilowanych dla młodzieży i dorosłych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy,
- 2) absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich dla dorosłych.

5. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2005/2006 egzamin maturalny jest przeprowadzany dla absolwentów liceów uzupełniających dla młodzieży i dorosłych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy.

6. Egzamin dojrzałości według dotychczasowych zasad, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, przeprowadza się:

- 1) do sesji zimowej w roku szkolnym 2001/2002 włącznie — dla absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich dla młodzieży, o których mowa w ust. 1—3,
- 2) do sesji zimowej w roku szkolnym 2002/2003 włącznie — dla absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich dla młodzieży, o których mowa w ust. 2 i 3,
- 3) do sesji zimowej w roku szkolnym 2003/2004 włącznie — dla absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich dla młodzieży, o których mowa w ust. 3,
- 4) do sesji zimowej w roku szkolnym 2004/2005 włącznie — dla absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich dla dorosłych.

7. Absolwenci, którzy ukończyli szkoły, o których mowa w ust. 1—3, w terminach wcześniejszych niż terminy wprowadzenia egzaminu maturalnego w tych szkołach, określone w ust. 1—3, mogą przystąpić do egzaminu dojrzałości przeprowadzanego na dotychczasowych warunkach i w sposób określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia, do sesji zimowej w roku szkolnym 2004/2005 włącznie, chyba że zgłoszą chęć przystąpienia do egzaminu maturalnego.

8. Począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2004/2005 przeprowadza się wyłącznie egzamin maturalny.

§ 121. 1. Do sesji zimowej w roku szkolnym 2004/2005 włącznie zdający mogą zdawać egzamin maturalny z następujących dodatkowych przedmiotów wybranych:

- 1) filozofia,
- 2) historia sztuki,
- 3) historia muzyki,
- 4) wiedza o tańcu.

2. Egzamin maturalny z języka portugalskiego i języka szwedzkiego, zdawanego jako język obcy nowo-

żytny, można zdawać począwszy od sesji wiosennej w roku szkolnym 2002/2003.

§ 122. 1. Egzamin z nauki zawodu i egzamin z przygotowania zawodowego dla absolwentów dotychczasowych szkół zasadniczych oraz szkół średnich zawodowych przeprowadza się na dotychczasowych warunkach i w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, do końca roku szkolnego 2006/2007, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Absolwenci szkół, o których mowa w ust. 1, którzy do końca roku szkolnego 2006/2007 nie zdali egzaminu z nauki zawodu lub egzaminu z przygotowania zawodowego albo nie przystąpili do tych egzaminów, począwszy od stycznia w roku szkolnym 2007/2008 przystępują do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, o którym mowa w § 92.

§ 123. 1. Państwowe komisje egzaminacyjne powołane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia dla przeprowadzenia egzaminu dojrzałości w roku szkolnym 2000/2001 są państwowymi komisjami egzaminacyjnymi, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Komisje egzaminacyjne powołane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia dla przeprowadzenia egzaminu z nauki zawodu i egzaminu z przygotowania zawodowego w roku szkolnym 2000/2001 są komisjami egzaminacyjnymi, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 124. Czynności podjęte przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, na podstawie dotychczasowych przepisów, w tym czynności związane z przeprowadzeniem egzaminu dojrzałości oraz egzaminu z nauki zawodu i egzaminu z przygotowania zawodowego, pozostają w mocy.

§ 125. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 29 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 listopada 1991 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminu dojrzałości (Dz. Urz. MEN Nr 7, poz. 35, z 1993 r. Nr 5, poz. 14 oraz z 1994 r. Nr 4, poz. 19 i Nr 5, poz. 29),
- 2) zarządzenie nr 1 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 stycznia 1993 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów z nauki zawodu i z przygotowania zawodowego (Dz. Urz. MEN Nr 1, poz. 4),
- 3) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 413 oraz z 2000 r. Nr 6, poz. 72 i Nr 115, poz. 1201).

§ 126. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *E. Wittbrodt*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. (poz. 323)

Załącznik nr 1

WARUNKI I SPOSÓB PRZEPROWADZANIA EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI

§ 1. Egzamin dojrzałości jest formą komisyjnej oceny poziomu wykształcenia ogólnego absolwentów dotychczasowych ponadpodstawowych szkół średnich.

§ 2. 1. Egzamin dojrzałości składa się z części pisemnej i części ustnej.

2. W części pisemnej egzamin dojrzałości obejmuje dwa przedmioty:

- 1) język polski — we wszystkich typach szkół i profilach kształcenia,
- 2) drugi przedmiot — w zależności od typu szkoły i profilu kształcenia, z zastrzeżeniem ust. 3:
  - a) historię — w klasach o profilu humanistycznym liceów ogólnokształcących,
  - b) historię lub język łaciński — do wyboru przez ucznia — w klasach o profilu klasycznym liceów ogólnokształcących,
  - c) biologię z higieną i ochroną środowiska lub matematykę — do wyboru przez ucznia — w klasach o profilu biologiczno-chemicznym liceów ogólnokształcących,
  - d) matematykę — w klasach o profilu matematyczno-fizycznym liceów ogólnokształcących oraz w szkołach średnich zawodowych,
  - e) matematykę, historię, biologię z higieną i ochroną środowiska — do wyboru przez ucznia — w klasach o profilu ogólnym, pedagogicznym i innych profilach realizowanych w liceum ogólnokształcącym, niewymienionych w lit. a)—d),
  - f) matematykę, historię, biologię, biologię z innymi dodatkowymi zakresami treści programowych, jeżeli program nauczania tego przedmiotu zawiera co najmniej treści programu nauczania biologii w klasach o profilu ogólnym liceum ogólnokształcącego — do wyboru przez ucznia — w szkołach średnich zawodowych,
  - g) do wyboru przez ucznia — jeden z następujących języków obcych: język angielski, język francuski, język hiszpański, język łaciński, język niemiecki, język rosyjski i język włoski — według wymagań rozszerzonego programu nauczania danego języka, jeżeli wybrany przez ucznia język był ujęty w jego obowiązkowym planie nauczania lub jeżeli uczeń, który zmienił szkołę (oddział), kontynuuje naukę jednego z tych języków we wła-

snym zakresie i zdał wymagane egzaminy klasyfikacyjne,

- h) chemię lub fizykę z astronomią — w klasach z indywidualnie zatwierdzonym, rozszerzonym programem nauczania tego przedmiotu albo — do wyboru przez ucznia — przedmiot wskazany dla danego profilu kształcenia (typu szkoły).

3. Zainteresowani uczniowie klas o profilu matematyczno-fizycznym, biologiczno-chemicznym, humanistycznym lub klasycznym w liceach ogólnokształcących oraz zainteresowani uczniowie szkół średnich zawodowych — po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły — mają prawo wybrać drugi przedmiot w części pisemnej egzaminu dojrzałości, zgodnie z przepisem ust. 2 pkt 2 lit. e). Wyrażenie zgody na zmianę wyboru przedmiotu należy odnotować w protokole egzaminu dojrzałości danego absolwenta.

4. W części ustnej egzamin dojrzałości obejmuje:

- 1) w liceach ogólnokształcących trzy przedmioty:
  - a) język polski,
  - b) język obcy nowożytny,
  - c) jeden z następujących przedmiotów do wyboru przez ucznia:
    - drugi język obcy nowożytny,
    - język łaciński,
    - język grecki,
    - historię,
    - geografję,
    - biologię z higieną i ochroną środowiska,
    - matematykę,
    - fizykę z astronomią,
    - chemię,
    - informatykę — jeżeli był realizowany rozszerzony, indywidualnie zatwierdzony program nauczania tego przedmiotu,
    - pedagogikę z historią wychowania,
    - psychologię;

absolwenci liceów ogólnokształcących dwujęzycznych mogą zdawać egzamin z chemii, matematyki, fizyki z astronomią, biologii z higieną i ochroną środowiska, historii i geografii — do wyboru przez zdającego — w danym języku nauczania,

- 2) w szkołach średnich zawodowych dwa przedmioty:

- a) język polski,
- b) jeden z następujących przedmiotów — do wyboru przez ucznia — jeżeli wybrany przedmiot był ujęty w obowiązkowym planie nauczania danej szkoły (oddziału):
  - język obcy nowożytny,
  - historię,
  - geografię,
  - biologię,
  - biologię z innymi dodatkowymi zakresami treści programowych, jeżeli program nauczania tego przedmiotu zawiera treści programu nauczania biologii z higieną i ochroną środowiska, obowiązującego w klasach o profilu ogólnym liceum ogólnokształcącego,
  - matematykę,
  - fizykę,
  - chemię,
  - informatykę, jeżeli był realizowany rozszerzony, indywidualnie zatwierdzony program nauczania tego przedmiotu.

5. Absolwenci szkół lub oddziałów z ojczystym językiem nauczania mniejszości narodowej — oprócz przedmiotów wymienionych w ust. 2 i 4 — zdają ponadto egzamin dojrzałości w części pisemnej i części ustnej z języka ojczystego.

6. W części ustnej egzaminu dojrzałości z języka obcego uczeń może wybrać język, którego uczył się w szkole, lub język opanowany we własnym zakresie, z którego zdał końcowy egzamin klasyfikacyjny, zgodnie z wymaganiami obowiązującego programu nauczania. Wynik egzaminu klasyfikacyjnego należy odnotować w arkuszu ocen ucznia, w części dotyczącej przedmiotów obowiązkowych. Wyjątek stanowią uprawnienia laureatów i finalistów olimpiad języków obcych, o których mowa w § 25 ust. 2.

7. Uczeń deklaruje wybór przedmiotów zdawanych w części pisemnej i części ustnej egzaminu dojrzałości, w terminie ustalonym przez przewodniczącego komisji, o której mowa w § 3 ust. 1, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i radą pedagogiczną. Zmiany wyboru przedmiotów uczniowie uzgadniają z przewodniczącym tej komisji — w ustalonym przez niego terminie.

§ 3. 1. Egzamin dojrzałości przeprowadza państwo-wa komisja egzaminacyjna, zwana dalej „komisją”, powoływana w każdej ponadpodstawowej szkole średniej lub przy kuratorze oświaty.

2. Kurator oświaty nie później niż na 3 miesiące przed terminem części pisemnej egzaminu dojrzałości powołuje przewodniczących komisji spośród dyrektorów i wicedyrektorów szkół średnich lub nauczycieli szkół średnich i nauczycieli akademickich, upoważniając ich do powołania, w terminie 14 dni, pozostałych członków komisji.

3. W skład komisji wchodzi:

- 1) przewodniczący,
- 2) jeden lub dwaj zastępcy przewodniczącego, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 3) egzaminatorzy, którymi są nauczyciele przedmiotów wchodzących w zakres egzaminu dojrzałości.

4. W przypadku dużej liczby absolwentów przystępujących do egzaminu dojrzałości w danej szkole (zespole szkół), kurator oświaty, na wniosek przewodniczącego komisji, może wyrazić zgodę na powołanie trzeciego zastępcy przewodniczącego.

5. Przewodniczący komisji dokonuje podziału komisji na zespoły egzaminacyjne, o których mowa w § 21.

6. Jeżeli egzaminator z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie, przewodniczący komisji wyznacza innego egzaminatora spośród członków komisji, a w przypadku braku w szkole nauczyciela danego przedmiotu — powołuje w skład komisji nauczyciela tego przedmiotu z innej szkoły, powiadamiając o tym kuratora oświaty.

7. W przypadku konieczności odwołania przewodniczącego komisji z powodu choroby lub uchybień w wypełnianiu obowiązków, kurator oświaty powołuje nowego przewodniczącego, powiadamiając o tym komisję.

§ 4. 1. Absolwent ma prawo przystąpić do egzaminu dojrzałości przed komisją powołaną w szkole lub komisją powołaną przy kuratorze oświaty, jeżeli taką komisję kurator powołał. Wolę zdawania egzaminu dojrzałości przed wybraną komisją absolwent potwierdza w dniu ogłoszenia wyników klasyfikacji końcoworocznej.

2. W przypadku gdy absolwent lub absolwenci danej szkoły wyrazili wolę zdawania egzaminu dojrzałości przed komisją powołaną przy kuratorze oświaty, dyrektor szkoły przekazuje przewodniczącemu tej komisji odpowiednio wypełnione protokoły egzaminu dojrzałości tych absolwentów, w terminie i w trybie ustalonym przez kuratora oświaty.

3. Po zakończeniu egzaminu dojrzałości przewodniczący komisji, o której mowa w ust. 2, przekazuje dyrektorowi szkoły macierzystej imienną listę absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu dojrzałości, wypełnione protokoły egzaminu dojrzałości tych absolwentów, pisemne prace egzaminacyjne oraz imienny skład komisji, która przeprowadziła egzamin dojrzałości.

4. Świadectwo dojrzałości wydaje szkoła macierzysta, z tym że wyniki egzaminu dojrzałości potwierdzają podpisami na świadectwie dojrzałości członkowie komisji, która przeprowadziła ten egzamin.

5. Imienną zbiorczą listę absolwentów, o których mowa w ust. 2, wraz z wynikami części pisemnej i części ustnej egzaminu dojrzałości, przewodniczący komisji przekazuje kuratorowi oświaty w ustalonym przez kuratora oświaty terminie.

§ 5. Komisja może przeprowadzić egzamin dojrzałości razem z egzaminem wstępnym, przeprowadzanym przez wydziałową komisję rekrutacyjną szkoły wyższej, jeżeli zainteresowana szkoła i szkoła wyższa zawrą porozumienie w tej sprawie, z zachowaniem prawa wyboru tej formy egzaminów przez absolwenta.

§ 6. Obserwatorami egzaminu dojrzałości mogą być delegowani przedstawiciele organu sprawującego nadzór pedagogiczny, organu prowadzącego szkołę — jeżeli nie jest nim organ sprawujący nadzór pedagogiczny, delegowani pracownicy naukowo-dydaktyczni szkół wyższych, nauczyciele-doradcy, a także — za zgodą przewodniczącego komisji — wychowawcy klas.

§ 7. 1. Terminy przeprowadzania części pisemnej egzaminu dojrzałości oraz zakończenia całości egzaminów ustala minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

2. Terminy egzaminów w części ustnej egzaminu dojrzałości ustala przewodniczący komisji, powiadamiając o nich zdających przystępujących do tych egzaminów oraz kuratora oświaty.

3. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów są obowiązani poinformować uczniów klas maturalnych o zakresach obowiązujących treści programów nauczania, stanowiących podstawę przygotowywania tematów egzaminacyjnych, nie później niż na 5 miesięcy przed terminem części pisemnej egzaminu dojrzałości.

§ 8. 1. Tematy części pisemnej egzaminu dojrzałości ustala kurator oświaty. Zakresy wymagań egzaminacyjnych należy dostosować do obowiązujących programów nauczania:

- 1) w przypadku języka polskiego — do wymagań programowych dla profilu humanistycznego liceum ogólnokształcącego lub wymagań programowych dla danego typu szkoły (profilu kształcenia),
- 2) w przypadku pozostałych przedmiotów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 — do wymagań programowych dla danego typu szkoły (profilu kształcenia), a w przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 3 — do wymagań programowych dla profilu podstawowego liceum ogólnokształcącego.

2. Kurator oświaty przekazuje przewodniczącym komisji odpowiednio zabezpieczone tematy części pisemnej.

§ 9. 1. Część pisemną egzaminu dojrzałości przeprowadza się w wydzielonych salach, w warunkach zapewniających samodzielność pracy zdających. Przed

rozpoczęciem egzaminu przewodniczący zespołów egzaminacyjnych przyjmują od zdających potwierdzenie woli przystąpienia do egzaminu.

2. W czasie trwania części pisemnej egzaminu dojrzałości w sali przebywa przewodniczący komisji lub wyznaczony przez niego przewodniczący zespołu egzaminacyjnego oraz co najmniej dwóch członków komisji.

3. Część pisemna egzaminu dojrzałości rozpoczyna się z chwilą otwarcia koperty z tematami przez przewodniczącego komisji lub przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego w obecności co najmniej dwóch członków komisji oraz zdających. Następnie przewodniczący komisji lub przewodniczący zespołu egzaminacyjnego ogłasza tematy i zapisuje je na tablicy lub przekazuje zdającym zestawy tematów.

4. W przypadku stwierdzenia naruszenia pieczęci na kopercie lub stwierdzenia wcześniejszego ujawnienia tematów, przewodniczący komisji zawiesza egzamin dojrzałości i powiadamia o tym kuratora oświaty. Przepisy § 34 stosuje się odpowiednio.

§ 10. Absolwenci niepełnosprawni przystępują do egzaminu dojrzałości w powszechnie obowiązującym terminie. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji wyraża zgodę na przeprowadzenie części pisemnej i części ustnej egzaminu dojrzałości w wydzielonej sali lub w domu absolwenta, ustalając warunki i sposób przeprowadzenia egzaminu odpowiednie do możliwości mówienia, pisanie i poruszania się absolwenta.

§ 11. 1. W części pisemnej egzaminu dojrzałości zdający wybiera:

- 1) jeden spośród czterech tematów z języka polskiego,
- 2) jeden spośród trzech tematów z biologii z higieną i ochroną środowiska, biologii, biologii z innymi dodatkowymi zakresami treści programowych, historii oraz języka ojczystego w szkołach i oddziałach, o których mowa w § 2 ust. 5,
- 3) trzy tematy (zadania) spośród pięciu ogłoszonych tematów (zadań) z matematyki, fizyki z astronomią i chemii.

2. Z języka łacińskiego i z języka obcego nowożytnego zdającego obowiązują wszystkie tematy zawarte w zestawie egzaminacyjnym.

§ 12. 1. Na część pisemną egzaminu dojrzałości przeznaczają się po 300 minut na każdy przedmiot, odliczając czas przeznaczony na podanie i zapisanie tematów.

2. Na część pisemną egzaminu dojrzałości przewodniczący komisji przygotowuje dla zdających odpowiednią ilość arkuszy papieru, opatrzonych podłóżną pieczęcią szkoły lub podłóżną pieczęcią kuratorium

oświaty. Liczba wydanych arkuszy papieru oraz zestawów tematów podlega rozliczeniu.

§ 13. 1. W czasie trwania części pisemnej egzaminu dojrzałości zdający nie powinni opuszczać sali. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji lub przewodniczący zespołu egzaminacyjnego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

2. Na czas nieobecności, o której mowa w ust. 1, zdający przekazuje pracę egzaminacyjną jednemu z członków komisji, który zaznacza na niej czas trwania nieobecności.

3. W czasie trwania części pisemnej egzaminu dojrzałości zdający są obowiązani do samodzielnej pracy. Dopuszczone jest korzystanie z tablic matematycznych, kalkulatorów i słowników języków obcych, przygotowanych przez komisję.

4. Zdający, który podczas części pisemnej egzaminu dojrzałości korzysta z niedozwolonych form pomocy lub zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu, podlega skreśleniu z listy zdających przez przewodniczącego komisji. Przepis § 30 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Po zakończeniu pracy zdający przekazuje przewodniczącemu komisji lub upoważnionym członkom komisji czystopis i brudnopis pracy egzaminacyjnej wraz ze wszystkimi niewykorzystanymi arkuszami papieru.

2. Przed przekazaniem pracy egzaminacyjnej egzaminatorowi oceniającemu tę pracę należy zaznaczyć odmiennym kolorem w czystopisie, a jeżeli zdający nie zdążył przepisać całej pracy — zaznaczyć również w brudnopisie, właściwy tekst, który służy za podstawę oceny pracy egzaminacyjnej, a także zakreślić korekty i skreślenia dokonane przez zdającego.

§ 15. Z przebiegu części pisemnej egzaminu dojrzałości w danej sali sporządza się protokół zawierający imienny skład komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu, stwierdzenie, czy kopertę z tematami dostarczono w stanie nienaruszonym, potwierdzenie woli przystąpienia zdających do egzaminu oraz inne ważne okoliczności, jakie zaszły w czasie egzaminu. Do protokołu dołącza się tematy prac pisemnych i listę zdających. Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji obecni na sali.

§ 16. Egzamin dojrzałości ocenia się w stopniach według skali, o której mowa w § 11 ust. 2 rozporządzenia.

§ 17. 1. Ocenę pisemnej pracy egzaminacyjnej egzaminator przedstawia do zatwierdzenia przewodniczącemu komisji. Każdą pracę egzaminacyjną egzami-

nator opatruje recenzją, która zawiera uzasadnienie proponowanej oceny.

2. W przypadku niezgodności ocen między przewodniczącym komisji a egzaminatorem, przewodniczący komisji poleca dokonanie oceny pracy egzaminacyjnej innemu nauczycielowi danego przedmiotu lub zasięga niezależnej opinii nauczyciela-doradcy. Po rozpatrzeniu wszystkich opinii przewodniczący komisji ustala ocenę pracy egzaminacyjnej.

3. Jeżeli przewodniczący komisji jest równocześnie egzaminatorem danego przedmiotu, przed ustaleniem oceny niedostatecznej powinien uzyskać recenzję pracy egzaminacyjnej od drugiego nauczyciela-egzaminatora danego przedmiotu będącego członkiem komisji powołanej w danej lub innej szkole albo członkiem komisji powołanej przy kuratorze oświaty.

4. Przewodniczący komisji zatwierdza podpisem ustaloną ocenę każdej pracy egzaminacyjnej. Ocena pracy egzaminacyjnej, zatwierdzona przez przewodniczącego komisji, jest ostateczna.

§ 18. 1. Do części ustnej egzaminu dojrzałości są dopuszczeni zdający, którzy z części pisemnej egzaminu dojrzałości z języka polskiego otrzymali ocenę co najmniej dopuszczającą.

2. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z drugiego przedmiotu zdawanego w części pisemnej oraz z części pisemnej egzaminu z języka ojczystego mniejszości narodowej, zdający ma prawo przystąpić do poprawkowego egzaminu ustnego, jeżeli w dwóch ostatnich klasach otrzymał z danego przedmiotu oceny końcoworoczne co najmniej dobre. Ocena z poprawkowego egzaminu ustnego jest końcową oceną części pisemnej egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu.

3. Po ustaleniu wyników części pisemnej egzaminu dojrzałości przewodniczący komisji ogłasza je wszystkim zdającym. Do części ustnej egzaminu dojrzałości są dopuszczeni zdający, którzy z przedmiotów zdawanych w części pisemnej otrzymali oceny co najmniej dopuszczające.

§ 19. 1. Absolwenci, którzy w części pisemnej egzaminu dojrzałości otrzymali z danego przedmiotu lub przedmiotów ocenę celującą lub bardzo dobrą i w dwóch ostatnich klasach, a w przypadku szkół dla dorosłych — w dwóch ostatnich semestrach, otrzymali z tego przedmiotu lub przedmiotów oceny końcoworoczne co najmniej dobre, są zwolnieni z części ustnej egzaminu dojrzałości z tego przedmiotu lub przedmiotów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, absolwent otrzymuje z części ustnej egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu lub przedmiotów tę samą ocenę, którą otrzymał w części pisemnej egzaminu dojrzałości z tego przedmiotu lub przedmiotów.

3. Absolwent może zrezygnować z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, i przystąpić do części ustnej egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu. Pisemną deklarację o rezygnacji z tego uprawnienia absolwent składa przewodniczącemu komisji bezpośrednio po ogłoszeniu wyników części pisemnej egzaminu dojrzałości.

§ 20. 1. Po ogłoszeniu wyników części pisemnej egzaminu dojrzałości i ustaleniu listy osób przystępujących do części ustnej egzaminu dojrzałości przewodniczący komisji ogłasza szczegółowy harmonogram egzaminów w części ustnej z poszczególnych przedmiotów, określając datę, godziny zdawania oraz składy zespołów egzaminacyjnych, o których mowa w § 21.

2. W jednym dniu zdający może zdawać egzamin tylko z jednego przedmiotu.

§ 21. 1. Część ustną egzaminu dojrzałości z poszczególnych przedmiotów przeprowadzają zespoły egzaminacyjne.

2. W skład zespołu egzaminacyjnego wchodzi przewodniczący komisji lub jego zastępca — jako przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, nauczyciel—egzaminator danego przedmiotu oraz drugi nauczyciel tego samego lub pokrewnego przedmiotu.

§ 22. 1. Przed częścią ustną egzaminu dojrzałości należy wypełnić protokoły egzaminu dojrzałości poszczególnych zdających, przygotować zestawy tematów egzaminacyjnych z danego przedmiotu oraz pomoce dydaktyczne konieczne do rozwiązania zadań praktycznych zawartych w tematach egzaminacyjnych.

2. Zestawy tematów egzaminacyjnych przygotowują egzaminatorzy, a zatwierdza przewodniczący komisji, opatrując je podpisem oraz podłużną pieczęcią szkoły lub podłużną pieczęcią kuratorium oświaty.

3. Zestawy tematów egzaminacyjnych przechowuje przewodniczący komisji. Zestawów tematów nie udostępnia się zdającym.

4. Zakres treści tematów egzaminacyjnych powinien być zgodny z obowiązującymi programami nauczania. Każdy zestaw egzaminacyjny zawiera trzy tematy (zadania) do omówienia lub rozwiązania przez zdającego.

§ 23. 1. Z przygotowanych zestawów egzaminacyjnych zdający losuje jeden zestaw. Zamiana wylosowanego zestawu egzaminacyjnego na inny jest niedozwolona.

2. Zdający otrzymuje 20 minut na przygotowanie odpowiedzi. Po wylosowaniu zestawu egzaminacyjnego zdający nie powinien opuszczać sali przed zakończeniem egzaminu z danego przedmiotu. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu egzaminacyjnego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sa-

li, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami. Opuszczenie sali w innych przypadkach — przed zakończeniem egzaminu — jest równoznaczne z odstąpieniem od egzaminu. Przepisy § 30 stosuje się odpowiednio.

3. Czas trwania części ustnej egzaminu dojrzałości nie powinien przekraczać 20 minut. Zespół egzaminacyjny nie może w tym samym czasie egzaminować więcej niż jednego zdającego.

§ 24. 1. Ocenę części ustnej egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu proponuje i uzasadnia egzaminator, uzgadniając ją z pozostałymi członkami zespołu egzaminacyjnego. W przypadku rozbieżności opinii decyduje większość głosów.

2. Ocenę niedostateczną należy krótko uzasadnić w protokole egzaminu dojrzałości danego zdającego. Ocena wystawiona przez zespół egzaminacyjny jest ostateczna.

3. Wyniki części ustnej egzaminu dojrzałości ogłasza w tym samym dniu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego w obecności pozostałych członków tego zespołu.

§ 25. 1. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych z danego przedmiotu są zwolnieni z części pisemnej i części ustnej egzaminu dojrzałości z tego przedmiotu, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Laureatom i finalistom olimpiad z języków obcych uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje także wtedy, gdy dany język obcy nie był objęty planem nauczania danej szkoły (oddziału).

3. Zwolnienie z egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu jest równoznaczne z uzyskaniem oceny celującej z tego przedmiotu.

§ 26. Absolwent zdał egzamin dojrzałości, jeżeli ze wszystkich przedmiotów w części pisemnej i części ustnej otrzymał oceny co najmniej dopuszczające.

§ 27. 1. Absolwent, który zdał egzamin dojrzałości, otrzymuje świadectwo dojrzałości.

2. Absolwent, który nie przystąpił do egzaminu dojrzałości albo nie zdał tego egzaminu, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły.

§ 28. 1. Wypełnione protokoły egzaminów dojrzałości i świadectwa dojrzałości muszą być sprawdzone przez jednego z członków komisji. Sprawdzenie należy odnotować na protokole i świadectwie oraz opatrzyć podpisem sprawdzającego.

2. Dokumentację egzaminu dojrzałości przechowuje szkoła, według zasad określonych odrębnymi przepisami, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Pisemne prace egzaminacyjne przechowuje się w szkole przez okres 2 lat.

4. Zestawy tematów egzaminacyjnych z części ustnej egzaminu dojrzałości przechowuje się w szkole lub miejscu wskazanym przez kuratora oświaty, przez okres 2 lat.

§ 29. Absolwent, który z przedmiotów zdawanych w części pisemnej egzaminu dojrzałości otrzymał oceny co najmniej dopuszczające, a w części ustnej egzaminu dojrzałości otrzymał ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu, ma prawo powtórnie przystąpić do części ustnej egzaminu dojrzałości z tego przedmiotu w sesji poprawkowej przed komisją powołaną w danej szkole lub komisją powołaną przy kuratorze oświaty, w ostatnim tygodniu sierpnia, a w szkołach, w których nauka kończy się w I półroczu roku szkolnego — w ostatnim tygodniu lutego.

§ 30. 1. Absolwent, który nie przystąpił do egzaminu dojrzałości bezpośrednio po ukończeniu szkoły, przerwał egzamin dojrzałości, oraz absolwent, który otrzymał więcej niż jedną ocenę niedostateczną, może przystąpić do egzaminu dojrzałości w kolejnych sesjach egzaminacyjnych w ciągu 2 lat przed komisją powołaną w tej samej szkole lub przed komisją powołaną przy kuratorze oświaty.

2. W uzasadnionych przypadkach absolwent, o którym mowa w ust. 1, za zgodą kuratora oświaty, może przystąpić do egzaminu dojrzałości przed komisją powołaną w innej szkole. Świadectwo dojrzałości wydaje szkoła, w której absolwent zdał egzamin dojrzałości.

3. W czasie powtórnego egzaminu dojrzałości komisja zalicza część pisemną, jeżeli poprzednio z przedmiotów zdawanych w tej części zdający otrzymał oceny co najmniej dopuszczające, oraz te przedmioty zdawane w części ustnej, z których poprzednio zdający otrzymał oceny co najmniej dopuszczające. Absolwent zdaje powtórnie egzamin dojrzałości w części pisemnej, jeżeli poprzednio z przedmiotu lub przedmiotów zdawanych w tej części otrzymał ocenę niedostateczną.

4. Po upływie 2 lat od daty zakończenia pierwszej sesji egzaminacyjnej, w której absolwent zdawał lub mógł zdawać egzamin dojrzałości, absolwent zdaje egzamin dojrzałości w pełnym zakresie.

§ 31. Odstąpienie od egzaminu dojrzałości w części pisemnej lub części ustnej oraz niestawienie się na egzamin z przyczyn nieusprawiedliwionych powoduje skreślenie absolwenta z listy zdających. Przepisy § 30 stosuje się odpowiednio.

§ 32. 1. Absolwent, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu dojrzałości w obowiązującym terminie sesji egzaminacyjnej albo musiał przerwać

egzamin dojrzałości w części pisemnej lub ustnej, za zgodą kuratora oświaty, może przystąpić do egzaminu dojrzałości przed komisją przeprowadzającą egzamin dla absolwentów danego typu szkoły, w terminie określonym przez kuratora oświaty, nie później jednak niż do końca danego roku szkolnego.

2. Uczennica, która z powodu ciąży, porodu lub połogu nie przystąpiła do egzaminu dojrzałości w obowiązującym terminie sesji egzaminacyjnej, może przystąpić do egzaminu dojrzałości na warunkach określonych w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od obowiązującego terminu egzaminu dojrzałości.

§ 33. Do egzaminu dojrzałości mogą również przystąpić:

- 1) absolwenci, którzy ukończyli szkołę średnią w trybie egzaminu eksternistycznego,
- 2) absolwenci zespołów przedmiotowych w liceach ogólnokształcących dla dorosłych, którzy ukończyli naukę w trzecim zespole przedmiotowym, oraz absolwenci innych typów szkół dla dorosłych.

§ 34. 1. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminu dojrzałości sprawuje właściwy organ nadzoru pedagogicznego.

2. W przypadku naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dojrzałości, przewodniczący komisji lub przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, o którym mowa w § 6, może zawiesić egzamin, powiadamiając o tym kuratora oświaty.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, kurator oświaty powołuje komisję dla wyjaśnienia okoliczności zdarzeń i ustalenia odpowiedzialności zdających oraz członków państwowej komisji egzaminacyjnej. Na podstawie ustaleń komisji kurator oświaty zarządza kontynuację egzaminu dojrzałości albo unieważnia egzamin dojrzałości i zarządza jego ponowne przeprowadzenie. Unieważnienie egzaminu dojrzałości może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających przed daną komisją lub komisjami, jak i w stosunku do poszczególnych zdających.

4. W przypadku niemożności ustalenia wyników części pisemnej egzaminu dojrzałości, spowodowanej zaginięciem prac egzaminacyjnych lub innymi przyczynami losowymi, kurator oświaty zarządza postępowanie wyjaśniające oraz ponowne przeprowadzenie egzaminu dojrzałości, powiadamiając o tym ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Termin ponownego egzaminu dojrzałości, o którym mowa w ust. 3 i 4, ustala kurator oświaty.

§ 35. Od oceny ustalonej zgodnie z przepisami dotyczącymi przeprowadzania egzaminu dojrzałości nie przysługuje odwołanie. Kwestie sporne między absol-

wentem a państwową komisją egzaminacyjną, wynikające ze stosowania przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dojrzałości, rozstrzyga kurator oświaty.

§ 36. Tematy egzaminacyjne dla części pisemnej egzaminu dojrzałości są przygotowywane, przechowywane i przekazywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie.

Załącznik nr 2

WARUNKI I SPOSÓB PRZEPROWADZANIA EGZAMINU Z NAUKI ZAWODU I EGZAMINU Z PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO

§ 1. Egzamin z nauki zawodu i egzamin z przygotowania zawodowego jest formą komisyjnej oceny poziomu opanowania umiejętności zawodowych w zakresie określonym podstawą programową kształcenia w danym zawodzie lub programem nauczania dla danego zawodu i jest przeprowadzany dla absolwentów dotychczasowych szkół zasadniczych i szkół średnich zawodowych, z zastrzeżeniem § 2 ust. 3.

§ 2. 1. Egzamin z nauki zawodu przeprowadza się dla absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodach na poziomie kwalifikacji robotnika lub równorzędnych.

2. Egzamin z przygotowania zawodowego przeprowadza się dla absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodach na poziomie kwalifikacji technika lub równorzędnych, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pielęgniarstwa lub położnej, do egzaminu z przygotowania zawodowego przystępuje uczeń, który na zakończenie semestru programowo najwyższego uzyskał co najmniej dopuszczające oceny klasyfikacyjne.

§ 3. 1. Egzamin z nauki zawodu i egzamin z przygotowania zawodowego, zwany dalej „egzaminem”, przeprowadza komisja egzaminacyjna, powoływana w danej szkole. Komisja egzaminacyjna może być również powołana przy organie prowadzącym szkołę.

2. Organ prowadzący szkołę powołuje przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Organ prowadzący szkołę może upoważnić dyrektora szkoły do powołania przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

4. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołuje co najmniej dwóch egzaminatorów spośród nauczycieli posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe.

5. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji egzaminacyjnej może powołać zastępcę.

6. W pracach komisji egzaminacyjnej może brać udział, w charakterze obserwatora, wychowawca lub opiekun klasy (semestru) oraz przedstawiciel cechu rzemieślniczego.

§ 4. 1. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej:

- 1) zatwierdza zadania egzaminacyjne,
- 2) czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu,
- 3) rozstrzyga kwestie sporne powstałe w trakcie egzaminu,
- 4) ogłasza wyniki egzaminu.

2. Egzaminatorzy:

- 1) przygotowują zadania egzaminacyjne,
- 2) zapoznają się z opinią nauczyciela, pod którego kierunkiem wykonane zostało zadanie egzaminacyjne w formie pracy dyplomowej, o której mowa w § 9 ust. 2 pkt 2,
- 3) oceniają wykonanie zadań egzaminacyjnych oraz wiadomości i umiejętności zdającego.

§ 5. Egzamin organizuje się w szkole lub u pracodawcy, u którego odbywała się praktyczna nauka zawodu, w terminach ustalonych przez kuratora oświaty.

§ 6. 1. Absolwenci (uczniowie) mogą przystąpić do egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną w danej szkole lub przed komisją egzaminacyjną powołaną przy organie prowadzącym szkołę, jeżeli taka komisja została powołana. Wolę zdawania egzaminu przed wybraną komisją egzaminacyjną absolwenci (uczniowie) potwierdzają nie później niż na 7 dni przed terminem egzaminu.

2. W przypadku zdawania egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przy organie prowadzącym szkołę, dyrektor szkoły przekazuje przewodniczącemu tej komisji protokoły egzaminu z nauki zawodu lub protokoły egzaminu z przygotowania zawodowego — w terminie ustalonym przez organ prowadzący szkołę.

3. Po zakończeniu egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej, o której mowa w ust. 2, przekazuje

dyrektorowi danej szkoły wypełnione protokoły, o których mowa w ust. 2, oraz imienny skład komisji egzaminacyjnej, która przeprowadziła egzamin.

§ 7. Egzamin polega na wykonaniu zadania egzaminacyjnego sformułowanego w sposób wymagający od absolwenta (ucznia) praktycznego rozwiązania i zastosowania umiejętności zawodowych oraz uzasadnieniu przyjętego rozwiązania.

§ 8. 1. Egzamin składa się z:

- 1) części praktycznej — przeprowadzanej indywidualnie lub w grupie,
- 2) części teoretycznej — przeprowadzanej w formie ustnej lub pisemnej.

2. Części egzaminu, o których mowa w ust. 1, mogą być przeprowadzane razem lub oddzielnie, jeśli wymaga tego specyfika danego zawodu.

3. Czas trwania egzaminu ustala komisja egzaminacyjna.

§ 9. 1. Absolwenci szkół prowadzących kształcenie w zawodach, o których mowa w § 2 ust. 1, są obowiązani rozwiązać zadanie egzaminacyjne w trakcie egzaminu.

2. Absolwenci (uczniowie) szkół prowadzących kształcenie w zawodach, o których mowa w § 2 ust. 2, są obowiązani:

- 1) rozwiązać zadanie egzaminacyjne w trakcie egzaminu lub
- 2) przedstawić zadanie egzaminacyjne w formie pracy dyplomowej, której wykonanie wymaga od 40 do 60 godzin samodzielnej pracy przed przystąpieniem do egzaminu.

3. Zadania egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 1, zdający losuje w trakcie egzaminu.

4. Zadanie egzaminacyjne w formie pracy dyplomowej absolwenci (uczniowie) mogą otrzymać w klasie programowo przedostatniej (semestrze programowo przedostatnim) lub nie później niż w szóstym tygodniu nauki w klasie programowo najwyższej (semestrze programowo najwyższym).

5. Zadanie egzaminacyjne w formie pracy dyplomowej zatwierdza dyrektor szkoły na wniosek nauczyciela, pod kierunkiem którego będzie wykonywana praca dyplomowa, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu przedmiotowego.

§ 10. 1. Pracę dyplomową wykonuje jeden uczeń. Dopuszcza się możliwość wykonania wspólnej pracy dyplomowej przez dwóch lub trzech uczniów.

2. Praca dyplomowa powinna być samodzielnym wykonaniem opracowania konstrukcyjnego, opracowaniem procesu technologicznego, użytkowego programu komputerowego, modelu urządzenia, przyrządu, aparatu,

pomocy naukowej lub opracowaniem praktycznych rozwiązań organizacyjnych i gospodarczych.

3. Pracę dyplomową należy złożyć nie później niż na 2 tygodnie przed terminem egzaminu z przygotowania zawodowego.

4. Uzasadnienie przyjętego w pracy dyplomowej rozwiązania powinno być przedstawione w formie ustnej w trakcie egzaminu.

5. Komisja egzaminacyjna może sprawdzić umiejętność praktycznego wykonania fragmentu pracy dyplomowej.

6. W przypadku niezłożenia pracy dyplomowej w terminie określonym w ust. 3, absolwent (uczeń) rozwiązuje zadanie egzaminacyjne, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 1.

§ 11. Jeżeli w wyniku wykonania zadania egzaminacyjnego powstanie przedmiot, który na wniosek absolwenta ma stanowić jego własność, materiały do jego wykonania zapewnia absolwent.

§ 12. 1. Egzamin ocenia się w stopniach według skali, o której mowa w § 11 ust. 2 rozporządzenia.

2. Absolwent (uczeń) zdał egzamin, jeżeli uzyskał ocenę co najmniej dopuszczającą.

3. Absolwent, który zdał egzamin, otrzymuje dyplom uzyskania tytułu zawodowego w danym zawodzie, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Uczeń szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pielęgniarstwa lub położnictwa, który zdał egzamin z przygotowania zawodowego, otrzymuje dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej, potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego.

5. Dyplom uzyskania tytułu zawodowego i dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej wydaje szkoła. Wynik egzaminu wpisuje się na dyplomie na podstawie protokołów, o których mowa w § 6 ust. 2.

§ 13. 1. Laureaci i finaliści turniejów i olimpiad z zakresu wiedzy i umiejętności zawodowych są zwolnieni z egzaminu z nauki zawodu lub egzaminu z przygotowania zawodowego.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z uzyskaniem z egzaminu oceny celującej.

§ 14. 1. Absolwent szkoły zasadniczej dla dorosłych, który przed rozpoczęciem nauki w szkole uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego (czeladnika) lub równorzędny w zawodzie, w którym się kształcił, albo w zawodzie pokrewnym, jest zwolniony w całości lub w części z egzaminu z nauki zawodu.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić po stwierdzeniu przez komisję egzaminacyjną, że absolwent posiada tytuł kwalifikacyjny w zawodzie, w którym się kształcił, lub w zawodzie pokrewnym.

§ 15. 1. Absolwent, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu bezpośrednio po ukończeniu

szkoły albo przerwał egzamin, może przystąpić do egzaminu w terminie dodatkowym, ustalonym przez kuratora oświaty, nie później jednak niż do końca danego roku szkolnego.

2. Uczeń szkoły pomaturalnej prowadzącej kształcenie w zawodzie pielęgniarki lub położnej, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu z przygotowania zawodowego albo przerwał ten egzamin, może przystąpić do egzaminu w terminie dodatkowym, ustalonym przez kuratora oświaty, nie później jednak niż do końca danego roku szkolnego.

§ 16. Absolwent (uczeń), który nie zdał egzaminu, może przystąpić do egzaminu poprawkowego w terminie dodatkowym, ustalonym przez kuratora oświaty, nie później jednak niż do końca danego roku szkolnego.

§ 17. Absolwent (uczeń), który nie przystąpił do egzaminu, przerwał egzamin albo nie zdał egzaminu poprawkowego, może przystąpić do egzaminu w kolejnych terminach jego przeprowadzania, przed komisją egzaminacyjną powołaną w tej samej szkole lub przed komisją egzaminacyjną powołaną przy organie prowadzącym szkołę.

§ 18. Do egzaminu z nauki zawodu i egzaminu z przygotowania zawodowego mogą również przystąpić osoby, które ukończyły szkołę zasadniczą lub szkołę średnią zawodową w trybie egzaminu eksternistycznego.

§ 19. Egzamin czeladniczy dla młodocianych pracowników zatrudnionych w celu nauki zawodu, przeprowadzany na podstawie odrębnych przepisów, jest egzaminem z nauki zawodu, o którym mowa w § 1.

§ 20. Zadania egzaminacyjne są przygotowywane i przechowywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie.

§ 21. Dokumentację egzaminu przechowuje szkoła, według zasad określonych odrębnymi przepisami.

§ 22. Od oceny ustalonej zgodnie z przepisami dotyczącymi przeprowadzania egzaminu nie przysługuje odwołanie. Kwestie sporne między absolwentem (uczniem) a komisją egzaminacyjną, wynikające ze stosowania przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu, rozstrzyga kurator oświaty.